

Confabula

A PTE-ÁOK HALLGATÓI LAPJA
2009/2010. TANÉV II. FÉLÉV 2. SZÁM

*"Minden vagyok,
Semmi se vagyok,
Mese és változás:..."*

<http://confabula.blog.hu>

Confabula

A Pécsi Tudományegyetem Általános
Orvostudományi Karának Hallgatói Lapja

Főszerkesztő

Bartha Zoltán Levente
bartha.zoltan01@yahoo.com

Főszerkesztő helyettes

Somogyi László

Felelős szerkesztő

Sohár Anna

Olvasószerkesztő

Bánhegyi Sára
Horváth Kata

Tördelőszerkesztő

Bruzsa Anna
Farágó Bence

Címlap

Bartha Zoltán Levente
Simán Benedek

Fotó

Balázs András
Simán Benedek

Sudoku

Bruzsa Anna

Munkatársaink

Alchihabi Roland
Alföldi Viktória
Benedek Andrea Eszter
Borza Erzsébet
Ernyey Balázs
Falusi Fruzsina
Gáspár Sarolta
Hollósy Tibor dr.
Horváth Éva
Lénárt Petra
Madarassy-Szűcs Anna
Mészáros László
Nagy-Timcsuk Bianka
Oszoli Dániel
Radánovics-Nagy Dániel
Saed Mahmoud Darawshi
Szántó Viktória
Sipos Eszter
Tóth Ildikó
Tóth Viktória
Vecsei Anna

Kiadja a PTE-ÁOK Dékáni Hivatal.

Készül a PTE-ÁOK Nyomdájában.

Szerkesztőség címe:

7624 Pécs, Szigeti út 12. Confabula

E-mail: confabula30@yahoo.com

<http://confabula.blog.hu>

Megjelenik 1600 példányban.

TARTALOM

Interjú

– Perjési Pál Professzorral 04.

– Tényi Tamás docenssel 07.

Villámhírek és Érdekességek 12.

Fogorvos Oldal – Tiéd a fej, enyém a fog... FELEZZÜNK! 17.

Gyógyszerész Oldal – I. OGYT - Szeged 18.

Megkérdeztük Olvasóinkat 19.

Vena Literatura 21.

Confabula Statisztikai Hivatal 22.

English Page 24.

Fülhöz Szóló Ajánlatok

– Elkel idén némi Erkel... 26.

– Szvjatoszlav Richter 1 30.

Tíz Szentencia 27.

Könyvajánló – Setét Torony III-IV. 28.

Gastro Sós muffin 32.

Lemezajánló – Péterfy Bori & a Love Band: 2 33.

Havi Novella

– Egy hasonlat 34.

– A matek óra és a telefonom 36.

Gondolatszilánkok 37.

Filmlevél – Nagy Hal 38.

Vena Literatura 39.

Kötőlap

– A hívő 40.

– Második parancsolat 41.

A Medicina Halhatatlan Legendái – Kossuth Zsuzsanna 42.

Szubjektív – Talp alá való 44.

10 Szösszenet 45.

Humor Tumor 46.

FŐSZERKESZTŐI LEVÉL

Kedves Olvasó!

A múlt héten jártam fent a Mecsekben, a hóvirágok egymást érve fedték az avart. Az égre felnézve lehetett érezni, hogy most már tényleg a tavasz az, ami kopogtat és nem a jégdarabok. Bár még egy-két négyzetméteren próbált túlélni a néhai fehérség, egyértelmű volt a csata végkimenetele. Valahogy mindig is úgy éreztem, hogy az év nem januárban kezdődik, hanem ilyenkor.

Ekkor kezdek el gondolkodni konkrét, engem érintő problémákról vagy örömökről, éppen melyik aktuális. Hiszen a hófödte mindennapok csupán annyi célt engednek kítűzni, hogy érzük meg napsütést, utána ráér tervezni. Ebben bizonyára nagy szerepe van a küzdelmes vizsgaidőszaknak is, de valahogy nem szokott véget érni a várakozás a szessziót záró gonggal. Ellenben most tényleg véget ért, az érc nem rezdül többé.

Érdekes módon ezt az éledést véltem felfedezni akkor is, amikor a nyájas Olvasó kezében tartott újsággal először szembesültem, mint kinyomásra váró anyaggal. Valahogy az írói képzelet is szárnyra kapott az utolsó őszi leveleket lesodró szélben, termékeny táptalajra találtak a tavaly elhintett magvak, melyek az első jelre kimutatták csírájuk színét – meggyőződés, hogy nem eredménytelenül.

Tegnap elég sokáig volt szerencsém üldögdélni az egyetem udvarán egy padon. Bevallom, így nem messze az áhított diplomától, elég sok szabadidőm teremtődött – számomra is érthetetlen, de korántsem ellenérezéseket szülő módon. Ezen szabadidőt pedig gyakran töltöm ki a fent említett módon egy-egy jó könyv vagy -barát társaságában. Elnézegettem azokat a diákokat, akik nemrég – értsd: egy-két éve – kerültek az egyetemi futószalag redői közé. Nem volt nehéz dolgom, hiszen az engem körülvevő többi pad gyakorlatilag kizárólag az ő társaságukat élvezte, felsőbb éves kolléga alig-alig bukkant fel elvéve.

Az újoncok pedig egészen elvarázsoltak és egyből hasonló érzésem támadt, mint pár nappal korábban a Mecsekben, a hóvirágok közt. Hirtelen kítavaszkodott, de nem a környezetem, hiszen az már amúgy is falta az új év első sugarait. Inkább belül éreztem a megfiatalodást – és nem véletlenül írtam ezt. Megfiatalodást, mert egyértelmű volt, hogy a gondtalanul beszélgető, viccelődő és nevető társaságok nem a télből való előmozdulásomat segítették elő, hanem inkább – mily szomorú – az őszből vagy késő nyárból való visszatekintést és a fényesnek tűnő – pár éves – múltba való rácsodálkozást. Mi történt?

Miért érzek nosztalgiát, mi az, ami elválaszt tőlük? Néhány vizsga, sok tanulás, klinikai élmények, sok-sok barát... Na jó, talán mégis rengeteg minden. De hogy miként fért bele mindez ilyen rövid időintervallumba, nehezen tudnám megmagyarázni. És talán felesleges is. Hiszen elég, ha örülök neki, hogy így alakult, hogy sikerült mindezen éveket úgy kitélni – és nem csak a szabadidő részét –, hogy most úgy érzem, évszakok teltek el életemben, pedig alig éltem meg a negyedét. Miután a fenti gondolatsor végigfutott agyamon, máris közelebb kerültek hozzám a szomszéd padok lakói – hiszen összefort a szakadék, mely köztünk tátongett, melyet közénk ástak az évek, vagyis jómagam.

Őszintén remélem, hogy sok sorstársam bólint aprókat olvasás közben, vagy ha nem is, hát elmélázik pár perc erejéig azon, amin eddig nem volt ideje, vagy csak egyszerűen nem ült le egyszer sem úgy a padra nosztalgiázni, ahogy én szoktam. Ha más nem, hát a bontakozó tavasz az, ami mindig eszünkbe juttathatja azt az időszakot, amikor idekerültünk, elkezdtük az „aranyéveket” – életünk tavaszát.

A sors fintora, hogy mikor jóleső emlékeregetésemet követően lassan összeszedelőzködtem, hogy elinduljak a kórház felé és magam mögött hagyjam a nevetések kertjét, pillantásom arra a pontra esett, ami végül valóban meggyőződésemet erősítette: egy apró hóvirág fehérlett a fiatal fűben, közvetlenül a padom mellett és udvariasan bólintott egyet felém, majd szerényen várt – hogy visszaköszönjek.

Banha Zoltán

INTERJÚ

Perjesi Pál Professzorral

Először is arra lennék kíváncsiak, hogy mi vitte Önt a gyógyszerészi pályára?

Elég hosszú töprengés után választottam ezt a pályát, mert középiskolás éveim alatt több lehetőségről is gondoltam.

kodtam. Először azon, hogy esetleg vegyésznek megyek, de aztán úgy éreztem, nem biztos, hogy az érdeklődésemnek megfelelő állást tudok majd találni. Egyik jó barátommal történő beszélgetésünk után gondoltam úgy, hogy egyrészt miután engem a kémia és a biológia mindig is érdekelt, a gyógyszerészet nincs messze az érdeklődési körömtől, másrészt hogy gyógyszerészként több lehetőségem lesz, hogy végzés után az érdeklődésemnek megfelelő munkahelyet találjak.

Említette, hogy nem volt szándékában eljönni Szegedről, akkor hogy került végül Pécsre?

Ez hosszú történet, melynek több összetevője is van. A végzés után minisztériumi ösztöndíjjal a szegedi egyetemen maradtam, ott kezdtem el dolgozni a Gyógyszerésztudományi Kar Gyógyszerészi Kémiai Intézetében. Amikor már a vége felé járt az ösztöndíjam, akkor el kellett gondolkozni, hogy hol fogok tovább dolgozni az ösztöndíjas éveim befejezését követően. Az egyik lehetőség Pécs volt, a másik Debrecen. Több gyógyszergyárba is jelentkeztem, beküldtem az önéletrajzomat, meghallgattak, és elmondták, mi ott a munka. Én akkoriban még nem láttam a mai ismereteimhez hasonló részletességgel, hogy mi a különbség az egyetemi és a gyári

munka között, de azt felismertem, hogy az előbbi jóval nagyobb szabadságot biztosít abban az értelemben, hogy a kutatói ambíciókkal kapcsolatos gondolatait az ember meg tudja valósítani. Ezért az egyetemi pálya mellett döntöttem, aminek folytatására akkor a Pécsi Orvostudományi Egyetemen kaptam lehetőséget.

Akkor még itt nem volt gyógyszerészképzés... A tanár úr mennyire vett részt abban, hogy itt elinduljon a szak?

Pécsen az Orvosi Kémia Intézetben kaptam állást, ott is dolgoztam sokáig. A Gyógyszerésztudományi Szak elindítását az akkori Pécsi Orvostudományi Egyetem Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetének igazgatójaként dr. Szolcsányi János, akkor az MTA levelező tagja kezdeményezte. Én Szolcsányi Professor Úr meghívása alapján kerültem bele abba a munkaközösségbe, melynek munkája eredményeképpen elkészült a képzés akkreditációs anyaga. Emlékszem, hogy valamikor 2000. január első felében olvastam a Szigeti úti könyvtárban, amikor Szolcsányi Professor Úr bejött oda, és mondta, a minisztérium hivatalosan közzé tette, hogy elfogadta és jóváhagyta a beadványunkat, így nincs akadály, hogy akár már szeptembertől meginduljon Pécsen is a gyógyszerészképzés.

A professor úr az intézeten belül oktat, illetve kutató. Mi vonzotta a tanításhoz? Vagy Szegeden is tanított már?

Szegeden „központi gyakornok” volt a státuszom, de a szegedi gyógyszerésztudományi karon minden központi gyakornok oktatott, gyakorlatot vezetett. Akkor még négy és fél éves volt a gyógyszerészképzés, valamikor februárban volt a diplomaosztás. Ösztöndíjas munkám megkezdését követően hétévtől már részt vettem a gyógyszerészi kémia és a kvalitatív analitikai kémia gyakorlati oktatásában. A gyakorlatvezetés mellett minden központi gyakornok részt vett az akkor még kizárólagosan szóban történő vizsgák lebonyolításában is.

Megszerette?

Azokban az években az oktatást elsősorban a doktori szigorlatra történő felkészülés részének tekintettem. Hogy azt követően is az egyetemen maradtam, abban bizonyosan szerepet játszott az oktatói munka iránti érdeklődésem, hogy a kérdésre válaszoljak, az oktatói munka szeretete.

És a kutatás?

Azt gondolom, hogy talán már a bevezető mondatokból is kiderült, hogy én az egyetemet azért választottam munka-

helyemül, mert úgy gondoltam - és ma is úgy gondolom -, hogy ez az a hely, ahol az ember, ha értelmes kérdéseket tud feltenni a természetnek, akkor van esélye, hogy megválaszolja azokat. Az persze nyilvánvaló volt számomra is, hogy aki egyetemen dolgozik, az oktat is. Hallgatóként természetesen nem látja az ember, hogy az oktatás mennyi energiát, mennyi időt vesz igénybe, ha valaki lelkiismeretesen fel akar készülni az óráira. Márpedig ez szerintem az oktatókkal szemben elvárt minimális követelmény.

Az, hogy Ön a szakunk vezetője, mennyi szabadidőt enged, és mekkora felelősséggel jár ez a poszt? Öröm vagy teher?

Semmiképp nem mondanám, hogy teher, ilyenre az ember nem is gondol. Amint azt már említettem, Szolcsányi Professor Úr volt a Szak első vezetője, és azt gondolom, ha nincs olyan jogi kötelezettsége az Egyetemnek, hogy bizonyos feladatkört bizonyos korhatár betöltése után nem láthat el egy adott személy, akkor Szolcsányi Professor Úr ideális vezetője lenne a mai napig a Szaknak. Mivel a szakintézetek vezetői közül egyikünknek sem volt határozott szándéka, így némiképpen váratlanul szembesültünk a rideg ténnyel, hogy Szolcsányi Professor Úr 65. életévének betöltését követően ezt a feladatot valakinek másnak kell ellátnia. Ha visszagondolunk a részletekre, akkor a Professor Úr mindig mondta nekünk, hogy ha majd ő betölti ezt a kort, akkor ő úgy gondolja, hogy majd mi eldöntjük, de ő azt szeretné, hogy vagy Botz Tanár Úr, vagy én lennék a követője.

Kettejük között dőlt ez el? Vagy mások döntöttek ebben a kérdésben?

Ezt mi döntöttük el. Körvonalaztuk, kinek milyen feladatkörei vannak, a meglevők mellett ki mit tudna még elvállalni. Kétségtelen, hogy mindketten intézetvezetők is vagyunk, de Botz Lajos Professor Úrnak van még egy másik feladatköre, az Egyetemi Gyógyszertár vezetése. Ez utóbbi önmagában is egy igen nagy szakmai kihívás, hiszen az egész klinikum gyógyszerellátása, valamint a klinikai gyógyszeres terápiák gyógyszerészeti szakmai háttérének biztosítása az Egyetemi Gyógyszertár feladata. Alapvetően ezeket az elfoglaltságokat, munkaköri kötelezettségeket figyelembe véve én lettem Szolcsányi Professor Úr utódja.

Kicsit a szabadidőre visszatérve, érdekelne minket, hogy ha van, akkor mivel tölti el azt?

Én azt gondolom, ha valaki egyetemi oktató, kutató, akkor a klasszikus értelemben nincs szabadideje. Ez alatt azt értem, hogy egy egyetemi oktató esetében nem definiálható adott időtartamra (pl. 8 órától 16 óráig) terjedő munkaidő, amikor elvégezhető az aznapra „előírt” feladat, és a munkaidőt követően a nap hátralévő része a szó klasszikus értelmében vett szabadidő. Mert ugye a munka a „munkaidő” végeztével nem ér véget. Ha mondjuk valaki közleményeket ír, gondolkodik

egy problémán, első pillantásra meglepő kísérleti eredményen, akkor a maga által létrehozott „Világban” csak az a kérdés, hogy mi az útja-módja annak, hogy regenerálódjon szellemileg. Hogy ne váljon sematikussá se az oktatás, se a kutatás. Ha nincs újabb és újabb motiváció, kihívás, valami még jobb, még fontosabb, még jelentősebb eredmény elérésére, akkor az egész elsekélyesedik, és mássá válik. Tehát kell valami más típusú regenerálódás. Nálam ez olvasást jelent, esetleg zenehallgatást.

Az olvasás szépirodalmat takar vagy inkább tudományos szakirodalmat?

Azt azért nem mondanám, hogy kizárólag csak tudományos cikkek, de vannak területek, amiket szeretek olvasgatni. A tudománytörténet, azt gondolom, hogy nem igazán tudomány, de az, és a történelem, valamint a történelmi eseményekkel kapcsolatos könyvek, szépirodalom vagy szakirodalom. Elsősorban ilyen témájú könyveket szoktam kiválogatni, amiken úgy megakad a szemem.

A most megjelent gyógyszerészi kémia könyv szerkesztésében felkérésre vagy az elejétől fogva részt vett?

Ennek a könyvnek a története visszaemlékezéseim szerint valamikor 2003-ban kezdődött. Én a megelőző évben az Egyesült Államokban dolgoztam. Hazautazásomat követő hónapokban találkoztam Noszál Béla Professor Úrral, a

budapesti Semmelweis Egyetem Gyógyszerészi Kémia Intézet vezetőjével. Ő mondta nekem, hogy Fülöp Ferenc Professor Úrral - a szegedi egyetem Gyógyszerészi Kémiai Intézetének igazgatójával - egyetemben felkérést kaptak egy új gyógyszerészi kémia tankönyv megírására. Később a szerkesztők közössége két további, a Semmelweis Egyetem

Gyógyszerészi Kémiai Intézetében dolgozó egyetemi tanárral (Takácsné Novák Krisztina és Szász György) bővült. E szerkesztői közösség felkérésére vettem részt a tankönyv néhány fejezetének megírásában. Személy szerint nagyon örülök a szerkesztők döntésének, hogy mind a négy hazai gyógyszerészképzőhely Gyógyszerészi Kémiai Intézetének munkatársai felkérését kaptak a tankönyv megírásában, mert ilyenformán mind a négy képzőhely magáénak érezheti ezt a tankönyvet. Ez pedig hallgatók és a gyakorló gyógyszerészek számára is megkönnyíti a tankönyv elfogadását.

Tavaly a Gyógyszerész Bálon a professor úr megkapta a „Patronus Alumnorum Pharmaciae” díjat... Sejtette, hogy így lesz?

Nem, én nem tudtam semmit. Meg is lepődtem nagyon. Azt gondolom, hogy talán ez látszott is rajtam a díj átvételének

pillanatában. Nagy titokban szervezik ezt a hallgatók minden évben. Nagyon örültem neki, hiszen ez elismerése a munkámnak. Az oktatók munkáját elismerhetik a szervezetek is és a hallgatók is. Én először a hallgatóktól kaptam elismerést, aminek tényleg nagyon örülök.

Említette a tanár úr, hogy járt Amerikában... Valami izgalmas, utazással kapcsolatos történetet meszeltana velünk?

Én háromszor voltam hosszabb időn keresztül külföldön szakmai úton. Mindig az Egyesült Államokban. Először 1990-91-ben, pályázat alapján elnyertem egy 12 hónapos Fogarty

ösztöndíjat. Ez volt az első külföldi tanulmányutam. A Washington Egyetem Gyógyszerészi Kémia Intézetében dolgoztam Seattle-ben. Ösztöndíjas tanulmányutam során ismerkedtem meg a Gyógyszerészi Kémia egy olyan szegmensével, ami ma már a hazai oktatásban is egyre fontosabb, és az amerikai egyetemen már akkor nagyon magas szinten műveltek. Ez a terület a gyógyszerek szervezetben történő átalakulásának molekuláris szinten történő vizsgálata, röviden a gyógyszer metabolizmus. Amikor én hallgató voltam, a biokémia még nem volt önálló tantárgy a gyógyszerészképzésben. Ugyanakkor a gyógyszer metabolizmus tanulmányozásához elengedhetetlen a széleskörű elméleti és gyakorlati biokémiai ismeretanyag ismerte.

Én másodéves korom óta TDK-ztam, de abban az időben az én érdeklődési köröm elsősorban kémia orientált volt. A TDK-s munkám kapcsán fizikai-kémiával, reakciókinetikával foglalkoztam. A fizikai-kémiát annyira megszerettem (szinte hihetetlen - a szerk.), hogy én a tantárgyat hallgattam a természettudományi karon is, és vizsgáztam is belőle. Akkor még ez nem volt olyan természetes, hogy valaki másik karon, egy másik tantárgyat felvesz. Nem emlékszem pontosan, de meglehetősen sok papírt, kérvényt kellett kitöltenem, benyújtanom mind a két kar dékánjának, hogy tegyék számomra ezt lehetővé. De én ezt nagyon komolyan vettem, és el is értem.

Kint tartózkodásom alatt rájöttem, hogy a korábban megismert, megtanult szintetikus, analitikai és fizikai-kémiai ismereteket milyen jól lehet alkalmazni, ha valaki biológiai színtereket is belevon a munkájába. Szóval azt lehet mondani, hogy az a tizenkét hónap - amiből tizennégy lett a végére - alapvetően változtatta meg a gondolkodásomat magáról a gyógyszerészi kémia tantárgyról, és onnantól kezdve a kutatómunkám is tematikusan megváltozott.

Úgy gondolom, hogy mindenki számára nagyon hasznos, hogy más kultúrákkal - ez alatt munkakultúrát is értek -, más kutatási területekkel is megismerkedjen. Mondjuk, hogy a világ egyik legjobban felszerelt kutató intézetében dolgozzon, ott ismerje meg a legmodernebb kutatási módszereket, és azt követően ha hazajön, bizonyosan benne is új gondolatok fogalmazódnak meg, amik nyilvánvalóan hajtóerőt jelentenek a további kutatómunka és oktatás szempontjából is.

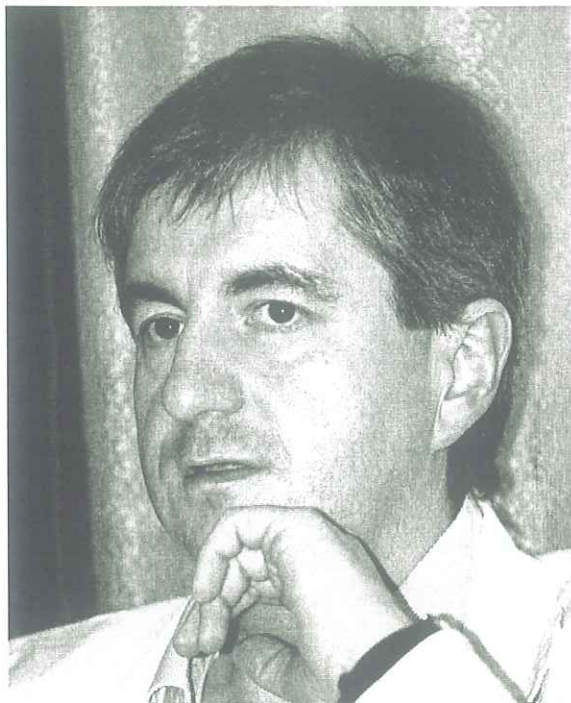
Köszönjük.

—Zsiki és Falusi Fruzsí—

INTERJÚ

Tényi Tamás docenssel

Több éve indult interjúsorozatunkban most a Pszichiátriai Klinika docensét, Tényi Tamás tanár urat kérdeztük egy tartalmas óra keretében. A beszélgetés a többszöri megszakítás ellenére kellően tanulságosra és érdekesre sikerült.

Első kérdés - mint anamnézis-felvételnél -, hogy miként került a Pszichiátriai Klinikára, mik voltak a gyermekkori előzmények...

A történet a gimnáziumi évekre nyúlik vissza, akkor kezdtem el pszichiátriai témájú könyveket olvasni, főleg Freudot és az ő iskolájához kapcsolódóan Jungot, illetve már elég korán érdekelt a filozófia és a pszichiátria valamiféle találkozása. Érdekeltek a filozófusok, akik pszichiáterként indultak (ilyen volt Karl Jaspers), valamint Heidegger, akinek egyes írásai ugyancsak érintik valamilyen formában a pszichiátria területét – de ide tartozik a manapság talán már kevésbé emlegetett Jean Paul Sartre is.

Volt valaki, aki esetleg személyes hatást gyakorolt Önre a pszichiátria terén?

Ha a gimnazista éveknél maradunk, akkor inkább ez egy olyan autodidakta dolog volt, szüleim orvosok voltak

(belgyógyászok), úgyhogy valahol azért működött az orvos szülői kapcsolat. Ugyan nem sulykolták, hogy nekem orvosnak kellennem, de idővel ez szép lassan belém ivódott: mi más is lehetnék, mint orvos. Talán ez az egész pszichológia és filozófia iránti érdeklődés ellent mondott a döntésemnek. Ha elemezni, analizálni (mosolyog) kellene magam, akkor azt mondanám, hogy ez ambivalencia: az egyik oldal, hogy orvos leszek, a másik pedig, hogy a szüleimétől jelentősen eltérő szakterületen leszek orvos. Aztán konkrétan a klinikára másodéves koromban kerültem – találnom kellett valamit, ami elegendő erőt ad ahhoz, hogy az alaptantárgyakat túléljem. Amikor elkezdtem nézegetni a pszichiátriai TDK-témákat, volt egy meghatározó fiatal tanársegéd, Jádi Ferenc, akihez végül elszegődtem.

És mi volt a téma?

Volt egy akkor divatos irányzat, az ún. befogadás-lélektan, amely irodalmi művek pszichotikus betegek általi befogadását vizsgálta. Azt figyeltük tehát, hogy például, egy skizofrén beteg hogyan viszonyul bizonyos irodalmi művekhez, miközben kóros gondolatai hatása alatt áll. Az én feladatomból kiválasztani a vizsgálandó művet, ezért az akkori egyik nagy kedvencemből, Örkény István Egyperces novelláiból válogattam, melyek rövidek, abszurdak, groteszkek, ha tetszik, egy kicsit pszichotikusak is. Volt akkoriban ezeknek egy hanglemez-kiadása, amelyet átjátszottam magnóra, és aztán ezzel kísérleteztünk. Maga az értelmezés pszichoanalitikus jellegű volt, ami azt jelentette, hogy nem statisztikákat készítettünk arról, hogy hányan mondják ugyanazt egy bizonyos műről, hanem úgy próbáltuk megérteni őket, hogy alaposan ismertük az adott betegeket, és azt figyeltük meg, hogy hogyan jelenik meg az adott novellával való megbirkózásukban a saját sorsuk. Például, hogyan hatol be a sorsuk egy örkényi novellába. Ugyan a világot nem váltottuk meg vele, de nekem arra jó volt, hogy ezzel, mint első témámmal foglalkozzam, és rektori pályamunkát írjak belőle. Tehát így indult, és végül itt ragadtam a klinikán, s miután Jádi Ferenc külföldre távozott, Trixler professzor foglalkozott velem tovább, aki akkor még adjunktusként dolgozott. Még egy vonal kapcsolódott ide, mivel Bókay Antalhoz is el tudtam kerülni, aki most az irodalomtudományi tanszéken professzor. Tehát egy orvos pszichiáter, Trixler Mátyás és egy irodalomtudós, filozófus kettős vezetése mellett folytattam a munkásságomat. Emellett foglalkoztam egy híres skizofrén festőnek a munkáival is, akit ugyancsak ezen a klinikán kezeltek. De foglalkoztam a skizofrének költészetével is: ötödévesen összegyűjtöttem az itteni betegek költői alkotásait, amit aztán a Klinika kiadott saját

pénzből száz példányban Halálra vál mind a szépnek címmel. Ezt jóval később, a kilencvenes évek végén egy gyógyszer cég újra kiadta sokkal flancosabb formában, de kereskedelmi forgalomba ekkor sem került. Ezekből a témából írtam a rektori pályamunkáimat, mondhatjuk, hogy inkább ilyen író ember lettem.

Gondolom, miután a klinikára került, érte néhány olyan személyes élmény, melyek megerősítették abban az elhatározásában, hogy pszichiáter legyen. Fel tudna idézni néhány ilyen emléket?

Természetesen nem csak irodalommal foglalkoztunk, már az első témám során is magukkal a betegekkel kellett kapcsolatba lépnem. Annak idején azt a tanácsot kaptam, hogy – és ezt tudom ajánlani mindenkinek, aki érdeklődik a pszichiátria iránt – jöjjenek be délután a vizitek és a vacsora között, üljenek az osztály közepére – köpeny nélkül persze – és aki csak szóba áll velem, azzal próbáljak meg beszélgetni. Ezzel kapcsolatban van egy-két imprinting-szerű élményem, például, hogy leültem egy nőbeteg mellé, és úgy kezdtünk el beszélgetni, mintha az utcán talákoztunk volna – szó sem volt orvos-beteg szituációról. A legeslegelején még nem is voltam tisztában a pszichopatológiával, de észre lehetett venni a nő beszédében, hogy valamilyen betegség áll a háttérben. Fontos volt a másik subjektumával való találkozás. Aztán később egyre többet olvastam, egyre többet tudtam bizonyos kérdésekről. Még egy dolgot mondanék ehhez, ami lehet, hogy ma már kevésbé hangsúlyozott. Ezekben a számomra meghatározó irodalmakban, amiket említettem, de az egész huszadik századi filozófiában volt egy olyan irány, ami szerint a pszichiátriai betegségek őriznek valami titkot az emberi lét lényegéről. Őrzik a magánynak, a szorongásnak egy olyan élményét, amit az átlagember sosem tud megtapasztalni. Ennek tükrében mondhatjuk, hogy annak idején az érdeklődésem több volt orvosi-szakmai érdeklődésnél, valahol a világ és a lét kérdéseivel akartam foglalkozni. Mind, amikor kezembe vettem egy filozófiai művet, mind, amikor beszéltem egy beteggel, úgy gondoltam, hogy nem csak egy orvosi szintű esettel állok szemben, hanem egy filozófiai sejtéssel is.

Milyen szerepe van a betegek alkotásainak a mindennapokban és a terápia során?

Igen, a betegek művészetével, költészetével való foglalkozás fontos abból a szempontból, hogy a betegek stigmatizációja eltűnjön. Hiszen itt nem csak arról van szó, hogy

az emberek tönkremennek, hanem itt értékek is teremődnek. Vannak itt olyan értékes alkotások, amelyek lehet, hogy a betegség nélkül létre sem jöttek volna. Korábban – gondolok itt a huszadik század elejének izmusaira – a szürrealisták és a különböző avantgárd művészeti törekvések a pszichotikus betegek művészetét idealizálták. A szürrealisták például különösen lelkesek voltak ezen a téren, hiszen amire ők józanésszel, a saját határaitak elengedve voltak csak képesek, az a pszichotikusoknak már eleve adott volt – számukra a tudatos és tudattalan tartalmak kaotikus formában jelentek meg. Ezért gondolták úgy a század elején, hogy ezen betegek alkotásainak tanulmányozása a művészet

fejlődéséhez járul hozzá. Ezek manapság a pszichiátriát kevésbé befolyásolják, mint 30-50 évvel ezelőtt, de én még ennek a korszaknak a végét csíptem el. Azonban már egy olyan közegben váltam orvos-sá, ahol a pszichiátriáról való gondolkodás már inkább biológiai, orvosi szemszögből vált elfogadottabbá – úgyhogy nekem volt szerencsém mindkét irányzatba beleszagolni. És talán a mai napig is akkor érzem magam jó oktatónak, ha van energiám és erőm ezt a kettősséget a pszichózisok esetében – akár gyakorlatokon is – hangsúlyozni. Amikor megbeszéljük egy adott beteg esetét, akkor a betegség okait ne csak orvosi terminoló-

giákkal határozzuk meg, hanem próbálunk meg a korábbi filozófikus megközelítéséből is hozni valamit. Oktatóként én ezt tekintem igazából a feladatomnak. A pszichiátria az egyetlen olyan szakma, aminek nem csak organikus, biológiai része van, hanem rendelkezik egy jelentős területtel, ami a filozófiához kapcsolódik. Ha az oktatás során csak a biológiai részét tudjuk átadni a diákoknak, akkor talán csak fél munkát végzünk.

Ezek után a művészetterápiához vezető út már ki volt kövezeve...

A művészetterápia már régóta működött, történetileg egészen a húszas évekig nyúlik vissza. Reuter Camillo – aki 1918-45 között volt a klinika igazgatója – hozta létre a pécsi klinika gyűjteményét. Itt a betegek folyamatosan alkottak, a szobámban is néhány ezek közül a képek közül látható, s a Klinikán őrizzük klasszikus Reuter-gyűjtemény is. 1956-ban Jakab Irén, aki akkor adjunktusként dolgozott itt a klinikán, egy monográfia formájában adta ki ezt a gyűjteményt. Aztán a

hetvenes évek közepén indult el a művészetterápia itt a klinikán a már említett Jádi Ferenc és Trixler Mátyás nevéhez kapcsolódóan. Indult mind egyéni, mind csoportos foglalkozás, zeneterápia, mozgásterápia – és ezek javában folytak, mikor én a nyolcvanas évek közepén csatlakoztam. Már orvostanhallgatóként is részt vettem a csoportterápiákon, ahol sokat lehetett tanulni. És persze, miután befejeztem az egyetemet, és itt kaptam állást, nagy lelkesedéssel vettem bele magam, és részt vettem mind egyéni akut pszichotikus betegek kezelésében, mind csoportterápiákon. Ezek részben verbális csoportok voltak, így például létezett ún. szimbólumcsoport is. Ezen utóbbiak lényege, hogy az akut pszichotikus betegekkel egy szobában leültünk, és a kör közepére egy székre letettünk egy szimbólumot (egy kulcsot, egy pohár vizet, egy darab papírt vagy egy könyvet, amelynek mondjuk érdekes címe volt), ami mindenkinek felkeltette az érdeklődését, hiszen ott volt, úgymond csak arról lehetett beszélni. Ennek következtében létrejött egy olyan köztes tér a csoportban, ami részben a szimbólum kiváltotta asszociációkról szólt, a másik oldalról pedig mindenki hozta a maga testi-lelki problémáját. Itt kapott fontos szerepet az a határmezsgye, amely a szimbólum és a betegek egyéni valósága között húzódott, és érdekes volt, miként lehetett ezzel játszani,

pszichoterápiaként felhasználni. Voltak nonverbális csoportok is, ilyen volt például a zeneterápia, amibe én is aktívan bekapcsolódtam.

Egy ilyen foglalkozáson mennyire szokott aktív lenni? Inkább csak megfigyelő?

Természetesen az ember mindig megfigyelő is. Csoportvezetőként pedig azt kell elérni, hogy a betegek beszéljenek. Valamilyen interakcióra mindig szükség lehet, amikor az ember úgy érzi, hogy adott pillanatban valamit mondani kell, rámutatni egy összefüggésre, csoportdinamikai történésekre. Ez a kérdés még izgalmasabb a nonverbális terápiák során, hiszen itt az embernek még aktívabbnak kell lennie. Nem arról szólt, hogy hátradőlök és nézem, hogy a

páciensek hogyan dobolnak, hanem én magam és a kollégáim is zenéltünk a betegekkel. Ez egy nagyon izgalmas időszak volt. Amikor a kilencvenes évek elején zajlottak a zeneterápiás próbálkozások, Mérei professzor – az Idegsebészeti Klinika akkor vezetője – nekünk ajándékozott egy zongorát, ami nagy dolog volt, hiszen addig csak kis dobjaink voltak. Sokszor olyan nagy lelkesedéssel és vehemenciával folytak ezek a csoportos foglalkozások, hogy néha a klinika különböző emeleteiről telefonhívások érkeztek, hogy „fiúk, azért egy kicsit csendesebben kellene csinálni, mert a neurológiai intenzívra felhallatszik”.

A mai napig működik ez?

Igen, még mindig működik. Én személy szerint kiöregedtem ebből, valójában azt hiszem, tényleg kell ehhez egy fiatalkori lelkesedés.

A munkája során alkotó emberekkel is foglalkozik, műveiket értékeli. Tanár úr milyen módon fejezi ki önmagát a mindennapokban (zene, írás, festészet stb.)?

Zenélni autodidakta módon tudok: gitározgatni szeretek, ezen belül is elsősorban a blues gitározást kedvelem. Nem komoly szinten, inkább csak a magam szórakoztatására.

Visszakanyarodva a gimnáziumi évekre: sokaknak volt gimnáziumi együttese, hát nekünk is volt egy blues csapatunk, megértünk három-négy fellépést és itt véget is ért a karrierünk. A szomszédom viszont egy jeles blues zenész a városnak, hozzá szoktam járn szabadidőmben egy kicsit zenélni, de ő nagyságrendekkel jobb zenész. Emellett a versírással voltak/vannak próbálkozásaim, két kis kötetem jelent meg szerzői kiadásban. Ezen kívül különböző írásaim jelentek meg pszichiátriai témakörben, amiknek nagyobb része tudományos munka. De vannak olyanok is, amelyek inkább önkifejező jellegűek, ezekben próbálom megfogalmazni a gondolataimat filozófiáról, művészetéről. Így például pár évvel ezelőtt írtam egy könyvet régi kedvenc filozófusomról, Nietzsche-ről; róla gondolkodva valójában a pszichológiáról, az emberről elmélkedtem.

Orvos a betegéhez az ön szakmájában kerül a legközelebb. Mindennap szembesülni a betegek problémáival, azokba belemélyedni – hogyan lehet ezt hosszú távon feldolgozni és a magánélettel összeegyeztetni?

Hát, azért nem kell a pszichiátriát misztifikálni, ez minden orvosi szakma esetében így van...

Bizonyos szempontból igen, itt arra gondolok, hogy a beteg belső világa nem azonos szinten foglalkoztatja például a sebészt és a pszichiátert...

Kétségtelenül fontos a saját mentálhigiéné ápolása. Fontos erre már a képzés során odafigyelni. A pszichoterápiaszakvizsgára való felkészülésnek egyik eleme az önismereti csoportfoglalkozásokon való részvétel, amely a saját személyiségünk megismerésére irányul. Minél inkább sikerül ez, az embernek annál könnyebb elérnie azt, hogy a munkája során egy másik szubjektum mélységeivel foglalkozva – annak ellenére, hogy belemerül – egy kicsit kívül is maradjon azon. Ezt a „bent is vagyok, kint is vagyok” helyzetet egy Sullivan nevű pszichiáter résztvevő megfigyelésnek nevezte. Ez az optimális távolság nagyon fontos, mert ennek a helyzetnek lehetnek veszélyei – tanítjuk is a burn out jelenségét, amelynek következtében hosszabb távon a kezelő – ha nem megfelelő saját mentálhigiénére való odafigyelése –, nem tudja jól végezni a munkáját. Ez egy nagyon kényes egyensúly, törekedni kell arra, hogy amennyire lehet, belemerüljünk a pszichoterápiás munkába, a betegek sorsába, másik oldalról viszont ismernünk kell a saját határainkat. Úgy gondolom, a különböző életkorokban és tapasztalatokkal más módokon lehet ezt elérni. Minden pszichiáternek a személyiségétől függően megvan a maga receptje arra, hogy hogyan válassza szét a betegek sorsát és a saját életét.

Előfordult már, hogy mégsem sikerült elvonatkoztatnia?

Pszichiáterként nem lehet megkerülni a tragikus eseményekkel való találkozást, amelyeket az ember kudarcként vagy egyfajta válságként él át, például, ha öngyilkossági kísérletet követ el egy beteg. Mindig megterhelő és nehéz feladat az ilyen esetek feldolgozása, a tanulság levonása. A másik terület egy kicsit átvisz a pszichoterápia világába. A betegekkel való intenzív pszichoterápiás munkálkodás közben sokszor intenzív érzések jelentkeznek a kezelőben is. Tanítjuk, tanuljuk, hogy viszontlátételnek nevezik, amikor a kezelőben valamilyen érzések jelentkeznek: fantáziák, erőteljes félelmek, szorongások, hogy valami baj történt a beteggel vagy akár indulatok is. Ezekről ma már nem úgy gondolkodunk, mint Freud, aki azt mondta, hogy ezek a terapeuta hibái vagy vakfoltjai. Úgy gondoljuk, hogy a viszontlátételes érzések sokszor a kezelés motorját jelentik, és annak hasznos részei, bármennyire is furcsán hangzik, hogy egy beteg iránt időszakosan megjelenő unalom, düh vagy fokozott aggodalom – amelyen érződik, hogy ez már valahonnan a terapeuta személyiségéből, pontosabban az orvos-beteg interakcióból jön – terápiásan felhasználható. Úgy lehet ezt értelmezni, hogy a terapeuta megszenvedti azokat az érzéseket, amelyek valójában a beteg patológiájához tartoznak, ezeket úgymond kihordja, elbánik velük önmagában. Úgy is nevezzük ezt, hogy „konténer-funkció”, amikor a terapeuta, mint egy konténer – aki sok betegnek sok gondját tartalmazza – magában feldolgozza, amit az adott beteg már nem tud. Ez a feldolgozás megtörténik, egy kicsit „túlélük” az egészet, aztán a hosszú

távú munka során ezzel lehet változásokat elérni. Ennek egyik érdekes példája, amellyel kapcsolatosan közltem is egy esetet – és nagy irodalma is van –, a betegekkel kapcsolatos álmok témaköre, amikor a betegekkel való álmódás részévé válik a terápiának. Ez a laikusok számára talán furcsa és bizarr jelenség: olyan közelségbe kerül egy-egy beteg, hogy már álmodom is vele, és ha ezt az álmot visszajuttatom ebbe a pszichoterápiás térbe, akkor a beteg számára olyan formában is megjelenhet, hogy azt érzi: „atyaisten, én milyen fontos vagyok az orvosom számára, milyeneket álmodik velem”. Valamennyiünk álmai a mindennapok szorongásainak átdolgozásáról szólnak, álmunkban mintegy megbirkózunk ezekkel a szorongásokkal. Hasznos lehet, ha a beteg azt tapasztalja, hogy nincs egyedül ebben a megbirkózásban, hanem a terapeutával már egy kvázi interszubjektív viszonyba kerül. Van erre egy tancélos eset, amikor egy súlyos katatón pszichotikus beteggel való tehetetlen foglalkozás egyik szakaszában álmodtam a beteggel, és ezt visszajuttatva a beteg elé – az engem szupervidáló kollégákkal megbeszélve –, pszichoterápiás változást lehetett előidézni, a beteg ettől az emocionális zuhanytól egyszer csak megnyílt.

Amikor az erotomán téveszmét tárgyaltuk, a gyakorlatvezetőnk azt mondta, kérdezzük meg erről Tényi tanár urat. Akkor megfogadtuk, hogy egyszer feltesszük ezt a kérdést. Szóval miről is lehet szó?

Most hirtelen nem tudom, milyen alapja lehet ennek... Hacsak nem az, hogy... (elgondolkodik) Na, akkor már megvan!

különleges tünete, és az én feladatomban azon gondolkodni, hogy miért pont ez a jelenség figyelhető meg nála. Ezt csak akkor tudom megmondani, ha nagyon mélyen ismerem az ő pszichológiai történetét. Ez egy régi hobbi, nagyon sok tanulmányt írtam magyarul is, angolul is a különböző ritka jelenségekről.

Munka mellett a családjára mennyire van ideje?

Igyekszem időt szakítani rájuk. A feleségem is orvos, az egyetem gyermekneurologiai osztályán dolgozik. Három gyerekem van, a nagylányom most húszéves, elsőéves az orvosin, fiam tizennyolc éves lesz, még gimnazista, a filmművészet nagy rajongója. Olyan vágyakat dédelget, hogy a filmrendezés és a filmszakma irányába fordul, amellyel kapcsolatban az emberben van egyfajta bizonytalanság, de támogatjuk ebben. Van még egy hatéves kisfiam, aki a fiatalságomba visz vissza, azokat a dolgokat, amelyeket tizenöt évvel ezelőtt a két nagy gyerekemmel kapcsolatosan átéltem, most újra lehet gyakorolni: bábszínházba járunk, focizunk...

Milyen egyéb hobbjai vannak?

Szeretem a költészetet, szeretek verseket olvasni, továbbra is néha filozófiát böngészek, amennyire időm engedi, sportolok, úszom.

Kíváncsian hallgatjuk...

Ez érdekes anekdota, az egyik első pszichoterápiás esetem. Már orvostanhallgatóként, szupervízió mellett kezeltem egy erotomán beteget (később ezt az esetet egy TDK konferencián elő is adtam). Egy nőbeteg volt, aki beleszeretett a szülészorvosába, zaklatta őt, emiatt került a klinikára. A kezelés során egy indulatáttételes folyamat kapcsán érdekes volt megfigyelni, ahogy a szüléssel kapcsolatos szerelmét átvitette rám. A másik ok, amiért a gyakorlatvezetőjünk említhette ezt, talán az, hogy már egészen korai időszakról fogva érdeklődöm a ritka szindrómák és tünetek iránt.

Ha jól tudom, erről is írt egy könyvet...

Igen, és ebben a könyvben az erotómánia is szerepel, de Clérambault-szindrómának is hívják. A könyv tavaly jelent meg, olyan ritka jelenségeket tárgyal benne, mint például az Ekbo- és a Capgras-tünetek. Az előszóban említettem is, hogy a téma már nagyon régóta foglalkoztat. Talán azért, mert itt ember- és betegközélen marad a kutatás, nem arról van szó, hogy van negyvenöt „X” diagnózisú betegem, akikhez tartozik negyvenöt kontroll személy, hanem adott egy ember, akivel én részletesen, hosszasan beszélgetek, van valami

Ebben az interjúorozatban egy visszatérő kérdésünk, hogy melyek a jó orvos legfőbb tulajdonságai. Ön hogy vélekedik erről?

(hosszasan gondolkodik) Azt gondolom, hogy valamiféle nem tudatos elkötelezettség a másik ember felé, amelyben a „nem tudatos” azt jelenti számomra, hogy az ad egy szabadságot, hogy az legyek, aki én lenni akarok orvosként és emberként. Ha ez tudatos volna, akkor e mögött egyfajta altruizmus lenne csak, és ez az „én a másikkért vagyok” hozzáállás számomra nem hiteles, nem kongruens. Ezzel azt próbálom kifejezni, hogy elkötelezett vagyok a hivatásomban és a másik emberért való tevésben, de ennek a nem tudatos komponense adja meg az én szabadságomat, az önkifejezés lehetőségét a beteggel való munkában, hogy ez ne csak pusztán altruizmus legyen, egy szerep, hanem a másikkért való tevésben önmagam is lehessenek.

Köszönjük szépen a beszélgetést!

–Bartha Zoltán Levente és
Mészáros László–
–Fotó: Simán Benedek–

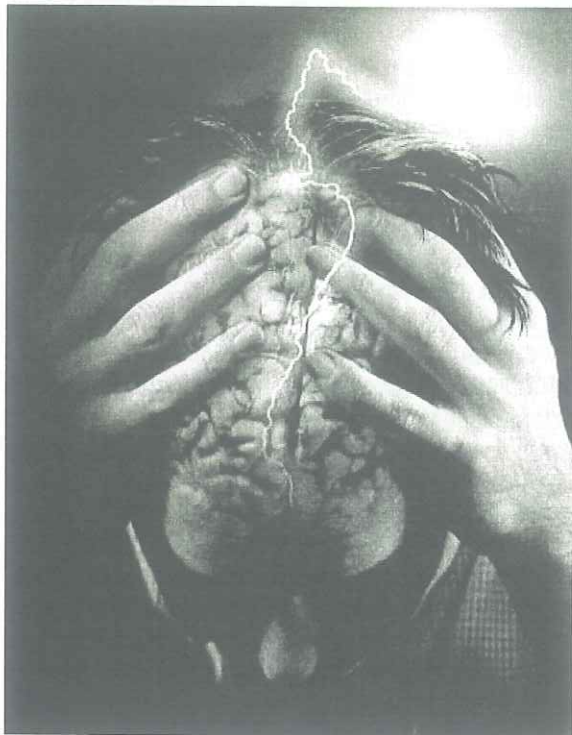
A farkas és a medve beszélgetnek a tisztáson:
- Farkas! Ismered te a nyulat?
- Nyúl ... nyúl .. nem, sajnos most nem ugrik be.

Két számítógép beszélget, kéri az egyik:
- Van már programod mára?
- Van.

VILLÁMHÍREK ÉS ÉRDEKESSÉGEK

Alacsony antitest-szint állhat a stroke hátterében

Az agyi érelzáródás kockázata szoros összefüggést mutat egy bizonyos típusú antitest szintjével. Svéd kutatók abban bíznak, hogy egy oltás segítségével sikerülhet úgy aktiválni az immunrendszert, hogy kialakuljon egy természetes

védelem az érlelmeszesedéssel és a stroke-kal szemben. Az eredmények alapján úgy tűnik, hogy az úgynevezett anti-PC antitest jelenléte csökkenti az érlelmeszesedés kockázatát, és így kivédheti a szívinfarktusok és az érelzáródások egy részét is. Az elemzésekéből kiderült, hogy az alacsony PC antitest érték jelentős, nőknél akár háromszoros kockázatnövekedést is jelenthet. A kutatások mostani fázisában azt feltételezik a szerzők, hogy az alacsony PC antitest-szint az immunrendszer működészavarára utal, és hozzájárul az érlelmeszesedés kialakulásához, ami számos betegséghez vezethet szövődményként, így például agyi érelzáródáshoz is. „Lehetséges, hogy olyan immunológiai terápiát lehet kifejleszteni, ami az érlelmeszesedés és a stroke ellen véd” - fogalmazott a kutatás vezetője. - „A kezelés állhat oltásokból, vagy az antitestek közvetlen beadásából, ezt most

még nem tudjuk.” Az érlelmeszesedés lényege, hogy az artériák falán úgynevezett plakkok képződnek. Ezek megrepedhetnek, és felületükön vérrög keletkezhet. A PC antitestek egy foszforilklorin nevű anyaggal reagálnak, ami a plakkok anyagát alkotó zsírszerű anyagok egyik összetevője.

A korai kopaszodás lehetséges előnye

A korán kopaszodó férfiak kevésbé kapnak prosztatatarákat - állapították meg amerikai kutatók. A Washingtoni Egyetem tudósai kétezer, 40 és 47 év közötti férfi vizsgálata alapján jutottak arra, hogy a 30 éves korokra kopasz férfiak körében 29-45 százalékkal kisebb a prosztatatarák, mint a hajukat teljesen megőrzők csoportjában. Harmincadik életévére a férfiak 25-30 százaléka hullajtja el haját valamennyire, 50 éves korára pedig minden második alaposan megkopaszodik. Az ok: a tesztoszteron férfihormon magasabb szintje - adta hírül a BBC brit sajtóorgánuma a Cancer Epidemiology című orvosi folyóiratra hivatkozva, hozzátéve azonban, hogy Alison Ross brit rákkutató szerint még tisztázatlan az összefüggés a tarság és a prosztatatarák között, mivel korábbi tanulmányok a legfrissebb amerikai véleménynek éppen az ellenkezőjét vélték felfedezni.

A migrén mellé gyakran társul más betegség is

A migrénes betegeknél jelentősen nagyobb valószínűséggel fordul elő más betegség vagy kórállapot. Amerikai kutatók vizsgálatukban az amerikai lakosságot reprezentívan képviselő 5692 felnőttnek tettek fel kérdéseket fejfájásról és egyéb betegségekről. Felmérték, hogyan befolyásolják a migrénes vagy egyéb típusú fejfájástól szenvedők életét a társuló betegségek. A migrén ér eredetű, rohamokban jelentkező fejfájás. Tünetei változóak, de általában súlyosak, és komolyan érinthetik a mindennapi életvitelt. A típusos migrénes roham egyoldali lüktető fejfájással, gyakran hányingerrel, esetleg hányással jár. Gyakori a látászavar is, és előfordulhat az arc viszketése vagy szibbadása is. Kezelés nélkül a rohamok általában 4-72 óráig tartanak. A megkérdezettek összesen 4,3%-a úgy nyilatkozott, hogy gyakori vagy súlyos migrénes fejfájástól szenved, 5,7% pedig egyéb típusú, súlyos vagy gyakran jelentkező fejfájást jelzett.

A migrénesek 83, az egyéb típusú fejfájások 79%-a számolt be valamilyen társbetegségről. A statisztikai feldolgozás után kiderült, hogy a nem fejfájósokhoz képest a migréneseknél háromszor gyakrabban fordult elő egyéb fájdalom, tünetegyüttes vagy mentális betegség, és kétszer olyan gyakran volt valamilyen testi betegségük. A más típusú fejfájástól szenvedők körében szintén gyakrabban fordult elő más betegség, de ez nem volt annyira kifejezett, mint a migrénesek csoportjában. A további adatfeldolgozás során kiderült, hogy a migrénes vagy más típusú fejfájástól szenvedők mindennapi életvitelét még tovább rontotta, ha volt valamilyen társuló betegségük. Ezek az eredmények alátámasztják megelőző kutatások következtetéseit, miszerint a migrénes és más, súlyos fejfájás szindrómában szenvedő betegek kezelésekor figyelembe kell venni a krónikus társbetegségeket.

A holland nővérek nem tekintik munkájuk részének a szexet

Országos ellenkampányt indít a holland ápolónőket képviselő szakszervezet, betegeknek arra a kezdeményezésére reagálva, amely szerint a szexuális szolgáltatásoknak az alapellátás részévé kellene válniuk. Az NU'91 nevű szervezet itt húzom meg a határt címmel indítja útjára a kampányt. Az akcióhoz hirdetés is társul, a plakáton egy arcát kezével eltakaró fiatal nő látható. A szakszervezet kampánya azt követően veszi kezdetét, hogy múlt héten egy 24 éves ápolónő panaszt tett egy 42 éves mozgáskorlátozott betegre, aki otthoni ellátása keretében szexuális szolgáltatásokat akart kicsikarni a nővértől. A panasztevő állítása szerint tanúja volt, hogy kollegái megteszik a férfinak, amit kér. Ő azonban visszautasította a beteget, aki ezért megpróbált megsza- badulni tőle. Az ügyet a rendőrség is vizsgálja.

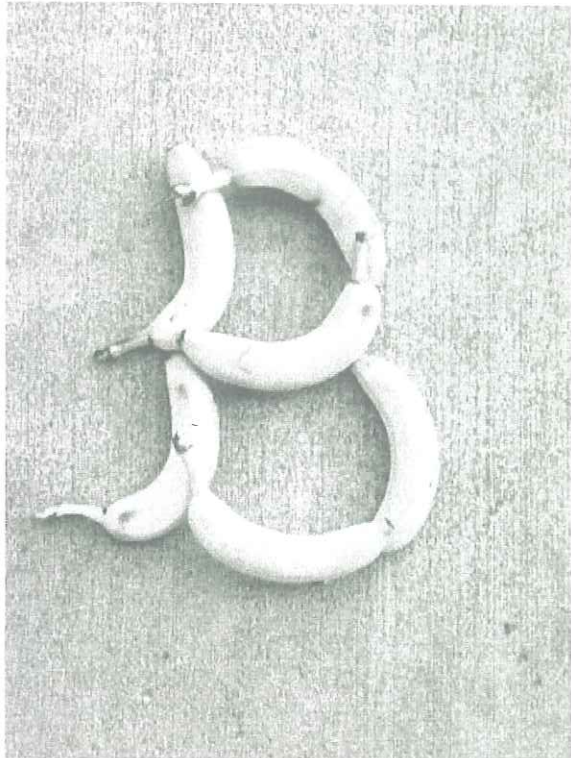
Kevesebb, mint 6 másodpercenként okoz halált a dohányzás

A "halál óráját" leplezte le az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a svájci Genfben; az óra azt mutatja, hogy világszerte hányan halnak meg a dohányzás miatt. A vasárnap beüzemelt órát a városban a dohányzás ügyében rendezendő tanácskozás előestéjén leplezték le. Becslések szerint a világon minden 5,84 másodpercre jut egy haláleset, amely a dohányzással áll összefüggésben. Az óra bemutatásán a WHO képviselői mellett a március 21-ig tartó konferencia más küldöttei is részt vettek. "Bár a dohányipar sok országban visszaszorult, de a dohányzás még így is több halálesetért felelős, mint amennyiért az AIDS, a tuberkulózis és a malária együttvéve"

- hívta fel a figyelmet Douglas Bettcher, a WHO dohányzás elleni kezdeményezésének igazgatója. A szakember arról is beszélt, hogy a fejlett országokban csökkenőben van a dohányzás mértéke, ugyanakkor a közepesen fejlett és fejlődő országokban egyre többet gyűjtanak rá.

Banánnal az AIDS ellen

Egy új HIV-gátlószer, melyet banánból állítottak elő, segíthet a vírus terjedésének megelőzésében - állítják a Michigani Egyetem Orvosi Karának munkatársai. A természetes körülmények közül növényekben előforduló lektinek képesek megállítani azokat a láncreakciókat,

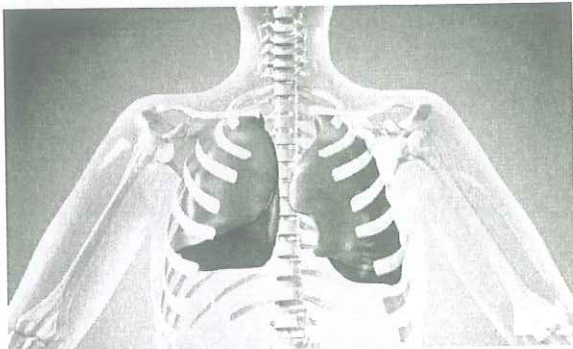

amelyek fertőzéshez vezetnek. A Journal of Biological Chemistry március 19-i számában megjelent tanulmány szerint laboratóriumi körülmények között a banánból lévő lektin, a BanLec olyan hatásosnak bizonyult, mint két jelenleg is használatban lévő HIV-gátló gyógyszer. "Az Egyesült Államokban a HIV terjedésének még mindig nem lehet gátat szabni, a szegényebb országokban pedig kifejezett robbanás tapasztalható. A betegség szörnyű emberi szenvedés forrása, ráadásul a kezelés kifejezetten költséges" - nyilatkozta az AFP-nek a vizsgálat témavezetője, Dr. David Marvovitz belgyógyász professzor. Jelenleg a gumióvszer használata a fertőzés legbiztosabb megelőző eszköze, azonban a fejlődő országokban a hölgyek kevésbé tudják kontrollálni partnereiket. A lektinek cukorkötő fehérjék, melyek sikeresen azonosítják az idegen betolakodókat, például a vírusokat. A

BanLec a HIV cukorban gazdag gp120 fehérjéjéhez kötődik, meggátolva annak belépését a szervezet sejtjeibe. A lektinek annyira hatásosak, mint a T-20 és a Maraviroc, mely anyagokat jelenleg is alkalmazzák a HIV-fertőzöttek kezelésében, azonban a BanLec jóval alacsonyabb ára vonzó alternatívát jelenthet.

Áttörés a tüdőátültetésben: két kis vágás hatalmas heg helyett

Minimálisan invazív eljárással, mindössze két kisebb vágást ejtve végeztek tüdőátültetést orvosok Németországban. A münsteri Egyetemi Klinika szakemberei az úgynevezett kulcslyuksebészeti módszert alkalmazva hajtották végre a beavatkozást, amelyet eddig rendszerint epehólyag- és vakbélműtételnél, illetve a szíven végrehajtott

kisebb operációknál alkalmaztak. A Németországban évente végrehajtott mintegy 270 tüdőátültetéshez a legtöbb esetben nagy vágással teljesen megnyitják a mellkast. A műtétre hetekkel ezelőtt került sor, az orvosok azonban csak most számoltak be orvosi szempontból lenyűgöző teljesítményükről. A minimális beavatkozással végzett műtétet egy ötvenéves férfin végezték, a beteg tüdőfibrozisban szenvedett, betegségén csak transzplantációval lehetett segíteni. "A páciensek minden lélegzetvételnél hörögnek, a fogmosáshoz is alig van levegőjük" - írta le a betegséget Karsten Wiebe, a műtétet végző mellkasebész. Az átültetéshez a mell alatt két, egyenként tíz centis vágást ejtettek, amelyen keresztül behelyezték a donorszervet. "A tüdőleányok egy kézben is elférnek, ha légmentesek és összeesettek" - részletezte a beültetést a specialista. "Az eljárás rendkívül kíméletes a beteg számára, számunkra viszont bonyolult. Az orvosoknak kisebb a rálátásuk a műtét során" - magyarázta, megjegyezve, hogy a felépülés sokkal gyorsabb, és kevesebb a szövődés. A münsteri páciens egy nála nagyobb termetű elhunytól kapott szervet, így a tüdőt a műtét előtt némileg le kellett kicsinyíteni. A beteg hét héttel a beavatkozás után csütörtökön Dél-Németországban kezdte meg a rehabilitációt.

Négy egészségesnek hitt, de roppant hizlaló étel

Mogyoró, tökmag, aszalt gyümölcs és narancs juice - négy egészségesnek kikiáltott étel, sok háztartásban meg is találhatóak. Mértéktelen fogyasztásuk azonban hízáshoz vezet, mivel kalóriában igencsak gazdagok. Ha nem figyelsz, könnyen csöbörből vödörbe eshetsz! Ráadásul a felsoroltakat hajlamosak vagyunk az ünnepi fogások között csipegetni, pedig a kalóriatartalmukat elnézve, az ünnepi fogások helyett kéne eszegetni őket. Aszalt gyümölcsök: Mi lehet egészségesebb, mint a gyümölcs? Hát nem az aszalt gyümölcs. A szárított fügével, szilvával, sárgabarackkal, mazsolával a legfőbb a probléma, hogy nincs benne víz, amitől az ember hamar telítődne, így könnyű elveszíteni a mértéket csipegetés közben. Minden maréknyi 50-100 kalóriát tartalmaz, és az ember hajlamos akár egy tucatszor is a tábla markolni. Mogyoró: Bár a sóltan változat kevésbé káros, de még ezzel is, miközben viszed be magadba a rezet, a magnéziumot és egyéb ásványi anyagokat, egy közepes méretű zacskóval akár 1000 kalóriát is elfogyaszthatsz. Tökmag: Egy újabb kiváló magnézium-, mangán- és foszforforrás, ám a pirított tökmagban még a mogyorónál is több a kalória. Narancs juice: Reggelire egy pohár maga az egészség. De ha víz helyett is ezt fogyasztod, minden pohárral újabb 100-120 kalóriát viszel magadba - ami meghaladja ugyanennyi kóla energiatartalmát.

Megvan a hatodik íz?

Az eddigi öt alapízhez egy újabbat javasolnak ausztrál kutatók, akiknek hétfőn közzétett eredményei szerint az ember ízként ismeri fel a zsírt. "Tudjuk, hogy az emberi nyelv öt ízt képes észlelni - édeset, sósat, savanyút, keserűt és az umamit (egy aromás, fehérjében gazdag ízt, amely olyan ételekben érezhető, mint a szójaszósz vagy a csirkehús). Tanulmányunkból arra a következtetésre jutottunk, hogy az embernek van egy hatodik ízérzékelése is: a zsír" - közölte hétfőn Russell Keast, a Deakin Egyetem munkatársa. A kutatók harminc embernél tesztelték, hogy felismerik-e a zsírsavakat tartalmazó oldatokat, és megállapították, hogy noha különböző oldatkonzentrációra volt szükségük hozzá, mégis minden önkéntes képes volt az "íz" meghatározására. Ezt követően kidolgoztak egy tesztet, amellyel azt tudták mérni, mennyire érzékenyek erre az ízre az emberek. Ötven ember vizsgálata alapján kiderült, hogy a zsír észlelésének képessége arányos volt a testsúllyal. Mint Keast elmondta, azok, akik már kisebb koncentrációban észlelték a zsírsavakat, kevesebb zsírt fogyasztottak és testtömeg-indexük is kisebb volt. A kutatók úgy vélik, a zsír íze egy idő után jelzés lehet az ember számára, hogy eleget evett. Ha azonban valaki kevésbé érzékeny erre, szervezete nem kap időben visszajelzést, és többet eszik a kelleténél. Miután a

zsiros ételek könnyebben elérhetőek lettek a modern társadalmakban, és az emberek többet esznek belőlük, mint régen, a kutatók szerint lehetséges, hogy kisebb-nagyobb mértékben érzéketlenek lettek erre az ízre. A British Journal of Nutrition című szakfolyóiratban közzétett tanulmányban nem minősítik a szerzők egyértelműen alapíznek a zsírt, ám Keats szerint a bizonyítékok erősek és szaporodnak. Ahhoz, hogy a zsír megkaphassa az alapíz minősítést, meg kell találni a nyelven lévő ízlelőbimbókon az érzékelésére alkalmas receptorokat.

Franciaország nem tekinti többé elmezavarnak a transzszexualitást

Franciaországban nem tekintik többé mentális betegségnek a transzszexualitást; egy új rendelet a világon elsőként törölte a pszichiátriai betegségtípusok listájáról azt a tudatállapotot, amely miatt valaki szabadulni akar a születés szerinti nemétől, és férfiből nővé vagy nőből férfivá szeretne válni. Az egészségügyi minisztérium hivatalosan szerdán közzétett rendelete törli "a nemi azonosság tudattal kapcsolatos zavarokat" a társadalombiztosítási törvény egyik cikkéből, amely az "idült pszichiátriai bántalmakra" vonatkozik. A transzszexualitás eddigi meghatározása az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének (WHO) besorolásából következett. Roselyne Bachelot-Narquin francia egészségügyi miniszter még 2009. május 16-án, a homofóbia és transzfóbia - azaz a homoszexuálisok és transzneműek hátrányos megkülönböztetése - elleni harc világnapja előtt bejelentette, hogy Franciaországban nem fogják többé pszichiátriai betegségnek tekinteni a transzszexualitást. A világnap alkalmából a világ számos politikai és tudományos személyisége írt alá közös nyilatkozatot, felszólítva a médián keresztül a WHO-t, hogy "ne kezelje többé mentális betegeként a transzszexuálisokat".

Hetvennégy évesen a legboldogabb az ember

Hetvennégy éves korban a legboldogabb az ember, legalábbis brit és német kutatók szerint, akik különböző korosztályok képviselőit faggatták arról, mennyire elégedettek az életükkel. A kutatók rendszeresen megkeresnek 21 ezer férfit és nőt, arra kérve a felmérés résztvevőit, hogy egytől hétig osztályozzák közérzetüket, elégedettségüket - olvasható a The Daily Telegraph online kiadásában. Mint kiderült, a kamaszkortól egészen negyven éves korig csökken a boldogságérzet. A továbbiakban, 46

éves korig kiegyenlítődnek a pozitívumok és negatívumok, ettől kezdve viszont egyre jobban érzik magukat az emberek, akik 74 éves korukban a legboldogabbak. Míg a tinédzserkor végén a boldogságindex 5,5, negyvenéves korra ez a mutató 5-re esik vissza, a hetvennégy évesek esetében viszont eléri az 5,9-es szintet. A kutatók szerint - akik vizsgálataikról a Social Indicators Research című szaklapban számoltak be - nincs mit csodálkozni a hetvenesek meglegedettségén. Míg a 20-30-as korosztályok a családalapítással, házvásárlással, karrierépítéssel vannak elfoglalva, az idősebbeket kevesebb felelősség terheli, s több időt fordíthatnak önmagukra, amit aligha tehettek meg fiatalabb korukban. Ráadásul a kora nagyobb hangsúly helyeződik a lelki tényezőkre, az emberek elfogadóbbak, jobban megbecsülik, amijük van. Érdekes módon a boldogságérzet kora összefüggő változásáról inkább a brit válaszadók számoltak be. A megkérdezett német férfiakra és nőkre beszámolójuk alapján a viszonylag állandó elégedettség jellemző.

Az alkalmi tivornyák veszélyei

Míg a mértékletes ivást az egészségesebb szívvel kapcsolták össze kutatások, egy friss tanulmány azt jelzi, hogy ezek az előnyök eltűnnek, ha valaki időnként túlzottan kirúg a hámból. Tizennégy korábbi vizsgálat adatait elemezve kanadai kutatók megállapították, hogy azoknál, akik gyakran sokat ittak, 45 százalékkal nagyobb valószínűséggel fordultak elő koronáriás szívbetegségek, amelyeknél lerakódások keletkeznek a szív artériáiban, akadályozva a vér áramlását, ezáltal pedig a szív oxigénellátását. Összehasonlításként: az Amerikai Szív társaság adatai szerint az amerikaiak mintegy 8 százaléka van szívbetegségre. Az elemzésnél az számított

gyakori és sok ivásnak, ha valaki egy év leforgása alatt legalább tizenkétszer - azaz legalább havonta egyszer - egy napon belül öt vagy több adag alkoholos italt fogyasztott el. Az American Journal of Epidemiology című szakfolyóiratban megjelent tanulmány szerzői szerint még a rendszertelen nagyívás is semmissé teheti a mértékletes alkoholfogyasztás egészségügyi előnyeit. Míg a napi egy, esetleg két adag ital jót tehet a szívnek és az ereknek, addig az alkalmankénti tivornya szívritmuszavart, magas vérnyomást, sőt rögzepződést okozhat - közölte Michael Roercke kutatásvezető, egy torontói, függőségekkel is foglalkozó központ (Center for Addiction and Mental Health) munkatársa. A mostani elemzésben szereplő 14 tanulmányban összesen 50 ezer ember adatait értékelték 1982 és 2006 között, ez idő alatt 1637 koronáriás szívbetegség fordult elő. A tanulmányok eredménye megfigyelésen alapul, nem ok-okozati összefüggést, hanem potenciális kapcsolatot tár fel az italozás és a szívproblémák között.

Plasztikai sebészet 2.0: már-már embertelen?

A forma és funkció helyreállításával, korrigálásával foglalkozó plasztikai sebészetet alaposan átszínezte a huszonegyedik század. Ázsiában mindennaposak az arcimplantációk, Európában bőrünk alá csúsznak a technika legújabb vívmányai, a tengerentúlon pedig lassan új kart is készítenek a katonáknak, így tüntetve el a háború okozta sérüléseket. A test természetes szépségét, formáját és

arányait gyorsan és viszonylag problémamentesen áldoztuk fel a karrier és a gyakorlatiasság oltárán - állítja hét fényképéből álló sorozatában szavak nélkül Marcia Nolte fényképész. A Corpus 2.0 sorozat hét képe olyan képzeletbeli emberekről készült, akik korántsem azért alakították át magukat, hogy szebbek legyenek. Egy dohányos lány ajkai között például extra lyuk tátong, ahova cigarettáját csúsztatja. Másoknak hosszabb válla van, hogy odahelyezhessék mobiltelefonjukat, megemelt ornyergük, hogy ne csússzon le róla a szemüveg vagy olyan fülük, amiből garantáltan nem csúszik ki a szabványos fülhallgató. Egy férfi pedig még egy extra ízületet is kapott, hogy gyorsabban tudjon SMS-eket küldeni. A Corpust alkotó, manipulált fotók tökéletesen tükrözik a huszonegyedik század lelkiületét, azaz, hogy testünket a divatirányzatokhoz vagy követelményekhez alakítjuk.

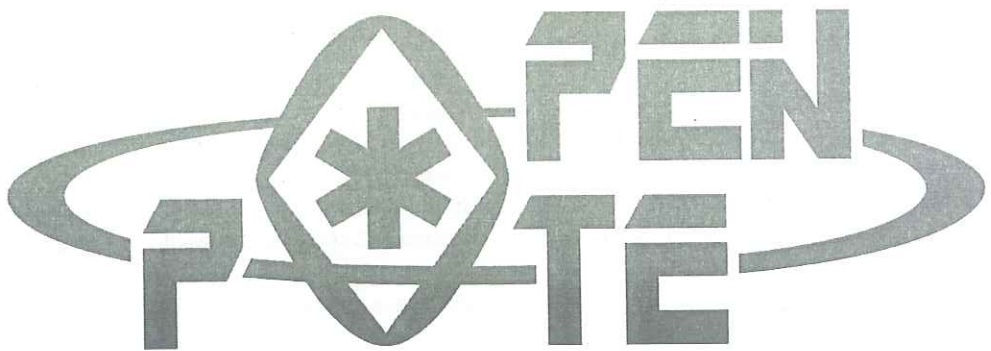
—Alchihabi Roland—

Házibuliban odamegy a fiú a magányos lányhoz:

- Szia! Veled senki sem táncol?!
- Nem...
- Akkor feltennéd a virslit főni?

- Azt hallottad, hogy rájöttek a Loch Ness-i szörny titkára?

- ???
- Nincs is neki titkára.

FOGORVOS OLDAL

Tiéd a fej, enyém a fog... FELEZZÜNK!

2010. február 23-án FÉL 7-kor keltem. Miért nem átlagos ez a nap? - teszem fel a kérdést. Azon kívül, hogy ébredésem időpontja változatlan. Csipát kimosom szemeimből. Próbálok magamhoz térni. Előadás a fogházban reggel. Mindenki olyan izgatott, de miért? Áháá! Hiszen ma van a napja! Ma van az a bizonyos nap, mikor is datálva vagyon fogorvostan-hallgatóként leélt életünk fele. Ennek ünneplése ezen este nemes eseménye. Igenis megcsináltuk a felét! De még egyszer ennyi, nem? Sebjaj! A fele kéész, akkor dajdajra fel!

No de hosszas előkészületek előzik meg az ilyesfajta eseményeket. Mikorra szervezzük? Hova szervezzük? Gyógyszerészek hol szeretnék tartani? Harmadéves fogorvostan-hallgatók közül Bata Zsófi volt „leány” a gáton, és vette kezébe az irányítást. Vacsora rendelése a Monarchia étteremben, a sörházbeli buli intézése, no és persze egyzetetés gyógyszerész évfolyamtársainkkal. Valamivel reklámozni is kéne a FELEZŐT.

Elmaradhatatlan a plakát. Valami ütős kéne. Ekkor jött Soós Balázs és az ő ötletgazdag agya. FoszMan és GyoszMan dilemmája egy háromkockás képregényen. Fantasztikus idea. Valamilyen egyenpólo sem ártana. Akkor nyomtassuk rá a képregényt magát. Miért is ne?

Miután mindenki döntött a részvételről, és mindenki hozzájárult anyagilag az estéhez, semmi nem állt a fergeteges ünneplés útjába.

A FELEZÉS estéje előtt még egy tanítási nap a klinikán. Egytől egyig a 19 órakor kezdődő programmal foglalatostkodott gondolatban mindenki. Nap vége. Nyomás haza. Ezernyi tennivaló van még hátra (gondolok főleg a hölgy harmadévesekre :)). Te jó ég! Fél 7! Indulni kell! (Én személy szerint késve érkeztem az étterembe...) Boldog viszontlátás! (Mintha oly' régen találkoztak volna az évfolyam tagjai :.)

Csinos lányok, egyenpólos srácok csapata lepte el az helyiséget. Korgó gyomrok hangzata, hiszen mindenki erre a falatozásra készült egész nap. Italok rendelése megtörtént. Jöhet az étel... Jöhet az étel... Jöhet az... Éés megérkezett. Ki-ki kedvére válogathatott a háromféle menü közül (lván szelet, monarchia csirkemell, avagy rántott camembert). Mindezek mellé járt némi alkohol is, de a későbbiek folyamán sokak éltek ezen alapmenyiség növelésével. Vajh miért? :) Hasunk kellőképpen telítve. Időnk, mint a tenger. Vicceselés, nevetés, több etil, nevetés, pim, pam, pum (:)), beszélgetés, nevetés, alkohol, (Elhozzuk a vízipipát? - Á! Nem kell!), viccek, FELESEK, fogadások, bor, nevetés. Ezek sorrendje persze egy idő után megváltozott vagy

összekuszálódott. Itt az ideje, hogy elinduljunk a Sörházba. Hosszabb-rövidebb úton, de végül mindenki megérkezett a mieink közül. Befutottak kedves ismerőseink is, fogadtuk gratulációikat (Gratulálok! A felénél

vagy!). Tánc, zene, mulatság. Nagyterem, kisterem. Retro muzsika, mai slágerek. Kockélozás, sörivás és végül hajnalig tartó tánc zárta az éjszakát. A következő napra is maradt egy kis vigadalom az előző esti fotók megtekintése által. Felejthetetlen vagy inkább felejthető? :) Mindenesetre egyeseknek sikerült az agysejtjeik számát is redukálniuk (talán FELEZNIÜK is).

Közel van egyetemen tartózkodásunk vége. Ezt mindenesetre tudjuk. Az idő repül. Hipp-hopp! Észre sem vesszük, és máris egy sokkal nagyobb betűs életben találjuk magunkat. Szeretek diák lenni.

Lehet, hogy kéne egy HÁROMNEGYED buli is? :)

—Horváth Éva—

Hogy hívták David Hasselhof autóját a Knight Rider-ben?

- Kit.

- Hát David Hasselhof autóját a Knight Rider-ben.

....

Két nő beszélget.

- Képzeld kihíztam a férjemet.

- Hogy-hogy???

- Nem jön rám.

GYÓGYSZERÉSZ OLDAL

...fekete bika pata kopog a patika pepita kövén...

I. Országos Gyógyszerészhallgatók Találkozója - Szeged

Ugyan még teljesen fel sem tudtam ocsúdni a találkozót nyújtotta élményrengetegből, de számodra, kedves Olvasó, mégis megpróbálom karakterfolyamba önteni legalább a lényegi momentumait ennek az emlékezetes március 12. és 14. közti hétvégének!

"Mi vagyunk a gyógyszerészek..." - A jelentkezési procedúra lezajlása után és az ominózus pénzteket megelőző napokban mondhatjuk "meredeken, de lineárisan" és a délutáni indulást követően "exponenciálisan" nőtt a várakozási szintünk. Érthető, mivel ez volt az első alkalom, hogy minden gyógyszerész kar és szakunk hallgatóinak lehetősége nyílt egy helyen összegyűlni, és kötetlen hangnemben megismerni egymást, és jóféle programokon részt venni. Az indulást követően a busz egész úton zibongott, a társaság aktívabbik fele még a csütörtöki buli momentumait elemezte, míg a másik felével szerény személyem harsogta a POTÉ-t és a gyógyszerészeket éltető indulókat. Az utazás röpké 3 és fél órája után "az a bizonyos" kőzúti tábla után felcsendült a társaság egyes soraiban a "Szeged a napfény városa" verseike, és ekkor az egész busz realizálta: megérkeztünk! Helyszín: Ortutay kollégium. Regisztráció megejtése és a szobák elfoglalása után a szervező szegedi emberkével kedélyesen elfogyasztottuk a hétvége első "Komlókoláját".

"Ha végigmegy a főutcán a gyógyszerész sereg" - A kezdeti procedúra után átdiffundált a megjelentek népes tábora (kb. 250 fő) a Pulzus kávézóba, ahol pár jóleső falat után mindenki megkezdhetette a szocializálódást és az "interkulturális" ismeretségek kialakítását, valamint

megízlelhette a pultnál az eredeti, híres-nevezetes szegedi "italkutyulmányt", az "istennyilát". Amikor a kedélyszintünk elérte a kellő határértéket, a kávézó egyik sarkában rögtönzött DJ pultnál a gyógyszerészek tánca perdültek, és az egyik legnagyobb ottani buli helyre (a SZOTE Klubba) történő átmenetig meg sem álltak. Ott aztán mindenki kénye és kedve szerint mulathatta végig az első éjszakát.

"Hullámzó anyalúg tetején" - A második napi (kinek korábbra, kinek későbbre) nyúló ébredést követően a szakmai élvezetekbe merültünk. Gyógyszergyárak, gyógyszercegek képviselőivel beszélgethettünk, és érdekes előadásokat hallgathattunk meg az ország megannyi szegletéből érkező előadóitól. A késő délutánt egyesek pihenéssel, mások pedig a gyönyörű alföldi város feltérképezésével töltötték. Az este ismét a közösségi programok kerültek előtérbe. 9 órától éjjelig az Anna-fürdő nyújtott számunkra mindenféle wellness lehetőséggel nyakon öntött felfrissülési és felpeszüdési alternatívát a végső "összecsapás", a szombati SZOTE Klubos buli előtt, ami (tán mondanom sem kell) kellőképpen ütőre és élvezetesre sikeredett.

"Mikor a gyógyszerészregiment leszerel" - A buli utáni feleszmélést, miszerint: "Véget ért a hétvége...", ki egy utolsó városi körúttal, kik pedig egyes, eddig ismeretlen állatfajok és növények felfedezésével töltötték. Azonban vasárnap déli kezdettel mindenki végtelenül kimerülten, ám mérhetetlen élményekkel a tarsolyában térhetett vissza.

"Szeged-szindróma" - Az előző lapszámok egyike után stílszerűen csupán így jellemezte egyik kedves hallgatótársam a találkozó után érzett élményszint-csökkenést, illetve normál szintre rendeződést. Megértem, de csupán cirka "egy évet kell aludnunk" és irány Debrecen!

—Jozef—

Megy nyuszika az erdőben. Siránkozik:

- Jaj, nincs pénzem, jaj nincs pénzem...

Találkozik az útja során lombbal. Nyuszi panaszkodik neki is.

- Jaj nincs pénzem, jaj nincs pénzem...

- Nyuszi ne rinyálj, adok én neked pénzt. - mondja lomb. Nyuszi megörült, hogy most már van pénze, és hogy lomb ilyen jó lomb volt hozzá.

Megy tovább az erdőben és találkozik a macival. Maci kérdi:

- Nyuszi, miért vagy ilyen boldog?

Nyuszi válaszolt:

- Képzeld maci, nem volt pénzem, és lomb adott nekem.

Mire maci:

- Tényleg? és mennyit?

Nyuszi:

- Hát azt nem tudom, még nem volt időm megszámlálni, nem tudom mennyi az a pénz.

Erre maci:

- Hát biztos száz ha lomb atta!!!!

MEGKÉRDEZTÜK OLVASÓINKAT

Markovics Dóra fogorvostan-hallgató

- Mit szeretsz a húsvétban?

- Azt szeretem, hogy ilyenkor az egész család együtt van. A szüleimmel, a testvéreimmel (ilyenkor ők is eljönnek családotul) és a rokonsággal ünneplünk. Én nem pécsi vagyok, és jó, hogy ilyenkor otthon, a családi fészkekben találkozok mindenki.

- Milyen tradíciókat tartotok?

- Talán a tojásfestést... Nyuszifészket már nem csinálunk. Sonka, torma, ezek még, amik úgy egyértelműek. És a locsolás is. De úgy képzel el, hogy vödörös és tűzoltóautós locsolás van nálunk...

- Mennyire vagy ezért a hagyományért oda?

- Én menekülök. Annyira azért nem szeretem.

- Mit üzennél a fiúknak a locsolkodással kapcsolatban?

- Vagy melegítsék meg a vizet (ha vödörrel jönnek), vagy válasszanak inkább valamilyen parfümöt (nem baj, ha bűdös).

Kenyér Tibor gyógyszerészhallgató

- Sonka, bárány, piros tojás, locsolkodás... Hogy állsz ezekhez a dolgokhoz?

- A locsolkodás még mindig hagyomány nálunk. Mondjuk modernebb szinten, mint nagyanyáink idején. A piros tojást is jó dolognak tartom, mert ezzel egy hagyományt őrzünk, és inkább piros tojásért locsolkodjanak a fiatalok, mint azért, mert ebből pénzt remélnék. A többi húsvéti dolgot, mint pl. sonka meg bárány, nem tartom feltétlenül jó dolognak, mert ezek nem egyértelműen kapcsolódnak a húsvéthoz.

- Ez azt jelenti, hogy nem is eszel hagyományos húsvéti ételeket?

- Nem nagyon. Persze a szüleim úgy főznek, hogy próbálják valahogy belevinni a hagyományos húsvéti menüt, pl. van sonka meg tojás abban, amit főznek... Személy szerint nem

eszem egy ünnepen sem a hagyományos kajákat, amik arra az ünnepre szólnak.

- Felétek hogy zajlik a locsolás?

- Haveri társaság összeverődik, és elmegy meglöcsölni a tagok barátnőit. Locsolunk szódavízzel, aztán kölnivel is. Utána egy kis beszélgetés a lányokkal, meg a családjukkal, aztán megyünk tovább a következő lányhoz. Mondjuk ez csak a 16-18 évesek között elterjedt, én is csak akkor voltam. Utána már megszűnt ez a csapatos locsolkodás.

- Idén lesz, akít meglöcsölsz?

- Biztosan lesz olyan, akít meglöcsölök...

Doba Kata orvostanhallgató

- A tavaszi szünet közeledtével a húsvétról szeretnélek kérdezgetni. Mennyire ápoljátok a hagyományokat?

- Én húsvétkor mindig otthon vagyok, várom a fiúkat. Ugyanis néptáncolok.

- Népviseletben várod őket?

- Igen. Beöltözünk mindannyian. A lányokon ötszoknya, felszoknya, színes szoknya, minden, és jönnek a fiúk a vödörrel. Volt, hogy a tévé is közvetítette.

- Akkor minden locsoló után át kell öltöznöd?

- Nem, nem. Egyszerre többben jönnek, és én sem hagyom

magam. Kergetőzünk az udvaron. Ezért tavaly a szomszéd autóját locsolták le.

- Tojásfestés?

- Jól megy, szinte, mint egy nagyiparos. De így a legegyszerűbb módon, zsírkrétával rajzolok rájuk, aztán bele a festékbe.

- Örülsz ennek az egésznek vagy inkább kötelességnek érzed a néptánc miatt?

- Uh, én imádom. Csak az a baj, hogy az utóbbi években elég hideg van húsvét táján. Kicsit fázunk. Lehet, jövőre már hógolyózunk.

Farkas Zsolt orvostanhallgató

- Tavaszi szünetet otthon töltöd?

- Igen, otthon töltöm.

- *Húsvét, mint ünnep, akár egyházi vagy a népi hagyományok? Mennyire érint téged?*

- Régebben nagyobb szerepet kapott, mikor még kis srác voltam. Jártunk locsolkodni, de akkor sem igazán sokat. Főként a közeli

rokonokat és néhány ismerőst látogattunk meg, mára leredukálódott ez is. Mostanában inkább családotól kerekedünk fel, és rokonlátogatásba csap át az egész. De semmi extravaganciája nincsen.

- *Locsolásért pénzt?*

- Régebben szimpatizáltam ezzel, de felnőttem, vagyis inkább felnőtté váltam, és nem ez a meghatározó.

Csóka Kitti gyógyszerészhallgató

- *Mennyire ápolod lányként a húsvéti hagyományokat? Gondolok a tojásfestésre, locsolók várása?*

- Nálunk a húsvét az igazán befolyásos ünnep, ekkor találkozik a nagyobb család, jönnek a keresztszülők, nagyszülők, szinte két-három napos ünnep. Szoktam tojást is festeni a locsolóknak, sokkal jobban örülök annak, ha a locsolóknak tojást adunk, mint pénzt. Az valahogy megtöri ezt a hagyományt. Még általános iskolában tanult viasztechnikával festek. Viaszírókéval, viaszba mártva a tojásra rajzolok, úgy bele a festékbe. De szoktunk hagymahéjjal is tojást festeni. Beletesszük a tojást harisnyába, teszünk mellé apró növénykéket, ennek a helye fehér marad. Szépen lehet vele dolgozni.

- *Nagy locsolás kaland?*

- Nem igazán, az ismerősök csak kölnivel locsolnak, de a rokonok közül néha érkeznek szódásszifonnal is.

- *Sok locsolód van?*

- Nekem annyira nem, mert keveset vagyok otthon, igazából inkább csak a húgomhoz járnak a barátai. Úgy

gondolják, ha már ott áll ez a szegény lány, őt is locsoljuk meg. És szoktunk a nyuszinak is fészket építeni, mert van egy élő nyuszink.

Járai Márk fogorvostan-hallgató

- *Mesélj a húsvétról, milyen tradíciókat tartotok a családotokkal?*

- A család nem nagy, viszont ilyenkor általában összejövünk, illetve látogatunk, éjféle misére megyünk, majd mise után a templomból hozott kaláccsal sonkázunk - tormával. Ilyesmi.

- *Éjjel sonkáztok?*

- Az éjféle mise igazából az idősebbek érdekében korábban kezdődik, ergo 10-11 körül sonkázunk.

Hétfőn meg alszom délig, mert utálok locsolni, és ezzel próbálom megúszni a dolgot, de minden egyes alkalommal sértődés van belőle, hogy nem hajnalban szavalok.

- *Miért utálsz locsolkodni?*

- Mert képtelen vagyok elhinni, hogy bármelyik lány őszintén szereti azt, ha ad1 aznap x-féle parfümöt hintenek rájuk, hogy jó büdösek legyenek, ad2 ne adj' Isten szódával próbálják meg őket jól megfázatni. Ráadásul tőlünk, férfiaktól elvárás egy mellékelt vers elmondása is. Tehát mivel én sem érzem a hozzám közeli nők igényét arra, hogy "ugyan mentsem már meg őket az elhervadástól", ezért nem nagy a lelkesedésem, az amúgy is kínos "egyedi vers" írásához. Szóval nem mondom, hogy netről tanulok meg verseket, de versírásban általában egy "én vagyok a Márk, és locsolnák" - szintnél tovább nem megyek...

Ismerőshöz nem is járok locsolkodni... Csak a kötelezők...

- *Kötelezők alatt mit értesz?*

- Kicsit bonyolult a családomat itt leírni, de itt az ilyen anya, tesó, mama triászt értem.

—Falusi Fruzi és Zsiki—

- Mit kérsz születésnapra kislányom?

- Egy sötét ebet a láncnál.

- Nem lenne jobb egy fényes?

- Nem, sötétet akarok!

- De kislányom, sokkal szebb egy FÉNYES EB A LÁNCNÁL, AKARD!

Pistike megy haza, és már az ajtóban hallja bentről hogy:

- áááááááááá.

Óvatosan benyit, megy a hang irányába, egyre hangosabb:

- áááááááááá.

Belép a fürdőbe és látja, hogy a ruhák áznak a kádban.

Vena Literatura

~koppanás~

Kopp, kopp, kopp, kopp,
Nem hallatszik már más,
Sírok közt járva koppan az én csizmám.

Kopp, kopp, kopp, ...
Elhalt most a táj,
Hervadt rózsaszál sírkő oldalán.

Kopp, kopp, ...
Az óra kilencet ütött,
Hallom hangod süvítő szél között.

Kopp, ...
Utolsó homokszem koppan,
Arcodon csak halvány mosoly villan.

... /
Felejts hát mindent mostan...
Nem fájhat, míg szíved még dobban!

-M-

CONFABULA STATISZTIKAI HIVATAL

Mit jelent számodra az EKF?	Építkezéseket	41,0%										
	Rengeteg színes programot	20,5%										
	Sok külföldi látogatót Pécssett	19,2%										
	Még nem tudom, nem vettem részt EKF rendezvényen	15,4%										
	Egyéb	3,8%										
Mi a véleményed az EKF megnyitó ünnepségéről?	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Vélemény</th> <th>Arány</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nem láttam, sajnálom, hogy kihagytam</td> <td>38%</td> </tr> <tr> <td>Nem láttam és nem is érdekel</td> <td>32%</td> </tr> <tr> <td>Láttam és tetszett</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Láttam de nem tetszett</td> <td>8%</td> </tr> </tbody> </table>		Vélemény	Arány	Nem láttam, sajnálom, hogy kihagytam	38%	Nem láttam és nem is érdekel	32%	Láttam és tetszett	20%	Láttam de nem tetszett	8%
Vélemény	Arány											
Nem láttam, sajnálom, hogy kihagytam	38%											
Nem láttam és nem is érdekel	32%											
Láttam és tetszett	20%											
Láttam de nem tetszett	8%											
Részt vettél már EKF programon?	Nem, de tervezem	60,0%										
	Igen és tetszett	28,0%										
	Nem és nem is tervezem	10,0%										
	Igen, de nem tetszett	2,0%										
Milyen programokon vettél/vennél részt szívesen?	Koncert	33,9%										
	Színház	25,2%										
	Kiállítás	18,9%										
	Sport program	15,0%										
	Egyéb	7,1%										
Honnan értesülsz az EKF-es programokról?	Internet	37,8%										
	Újság, szórólap	31,6%										
	Baráttól, ismerőstől	25,5%										
	TV-ből	4,1%										
	Egyéb	1,0%										
Mi a véleményed az újonnan épült köztterekről?	Elegem van már abból, hogy mindenhol munkagépeket kell kerülgetni	40,0%										
	Tetszenek, bár gyorsabban is dolgozhatnának	38,0%										
	Egyéb	20,0%										
	Nagyon tetszenek, támogatom a munkálatokat	2,0%										
	Nem tudom, nem láttam egy felújított közteret sem	0,0%										
Szerinted befejezik a munkálatokat az év végéig?	Remélem, bizakodó vagyok	34,0%										
	Biztosan nem, késnek majd egy keveset	28,0%										
	Biztosan nem, sokat fognak késni	24,0%										
	Nem hinném/nem érdekel	10,0%										
	Igen, mindenképpen	4,0%										
Szerinted a város javát szolgálják az EKF munkálatok?	Mindenképpen, hosszú távon megeri	42,0%										
	Nem, túl nagy kihívás ez a városnak	22,0%										
	Az egyetem után elmegyek Pécsről, de az itt lakóknak hasznára válik	20,0%										
	Igen, már érezhető a különbség	14,0%										
	Egyéb	2,0%										

Európa Kulturális Fővárosa

Néhány segítség a programok, a város, az igényes szórakozási lehetőségek felfedezéséhez. Legyetek nyitottak!

<http://www.pecs2010.hu/>

<http://varoslako.pecs.hu/>

A Pécs2010 Infopontok:

1. Pécs2010 Infopont – Széchenyi tér 7. (a központ)
2. Pécsi Ifjúsági Unió "Net-Megálló" – Pécs, Felsővármház u. 73.

3. Reflektor Kulturális Egyesület "Civil Kapcsolatok Háza" – Pécs, Dobó István u. 86-90.

4. ANK Művelődési Ház – Pécs, Apáczai Cs. J. körtér 1.

5. Istenkúti Közösségért Egyesület – Pécs, Fábíán Béla u. 9.

6. ANK Művelődési Ház Közösségi Ház – Pécs, Tolsztoj utca 10.

7. Pécsi Ifjúsági Központ Szivárvány Gyermekháza – Pécs, dr. Veres E. u. 15.

8. Budapest, Váci utca 40.

–Heidy, Sakura–

Képvicc! Megoldás a 38. oldalon.

Piroska megy az erdőben, rezeg a bokor, kiszól egy mély hang:

-Piroska, mi van a kosárákdban??

-Kenyerecske, borocska...

-És még mi van a kosárákdban?

-Kolbászocska is van...

-PAPÍÍR NINCS??!!!!!!

-Hogy élvez a robot?

-???

- Kiveri a biztosítékot.

Az anatómiaprofesszor megkérdezi:

- Tudja-e valaki, melyik emberi testrész képes kilencszerezésre megnőni?

A nagy hallgatásban csak egy szende hallgatólány jelentkezik:

- A pénisz.

Mire a professzor.

- Nem. A pupilla. De gratulálok a barátjához...

- Halló, itt Sam beszél.

- Itt meg hátszél fúj!

ENGLISH PAGE

Part 2: Life and genes which is the byproduct?

Life is a complicated term; according to the modern science life is self-sustaining biological processes.

But until today there is some creatures such as Viruses, which they can't self sustain themselves, they need a host such as cells, to replicate themselves, thus the term doesn't apply on them.

Many argue that viruses aren't alive, but I'm going to argue that Viruses are a life form in the sake of my argument for different life definition.

Viruses are a parasite that needs a host to multiply, thus without a host it can't sustain its continuation, But what is the origin of viruses?

I would like to explain first a very interesting phenomena in the cell, it's called the transposons, those are genes that can migrate inside the gene pool, the mechanism is unclear so far, but some genes such as "ALU family" has the ability to migrate and reposition themselves.

I would like even to push more saying that introns are such genes, jumping into other genes, the cell has to deal with them by splicing, interesting enough this phenomena doesn't exist in prokaryotes, but this is not my argument.

My argument indicates that viruses maybe a malignant transposons!

Viruses are such genes that can take over the genome pool and replicate taking advantage of the already existing mechanisms of transposons.

But they have an extra feature, they can jump from cell to cell, how can I prove such noxious ideas?

Well, It's known that there is Naked viruses' maybe this is the most primitive type of virus, it's just a gene floating around, doesn't sound familiar?

What about the specialty of viruses? Different viruses "prefer" a certain host, how come?

If the virus is just a parasite, Why does it "prefer" to invade a certain type of organism not another?

Probably it can't invade another organism because that organism has no such mechanisms to replicate it, the virus has to come "home" to replicate!

It's interesting, so the conclusion is that viruses are a mechanism that went wrong?

But All the one above is not true for prokaryotic viruses.

So what is wrong about my argument? Basically nothing, we just have to look about life in another way and things will become clearer.

Life is not self-sustaining biological processes, rather it's the Ability to Replicate.

A cell that don't replicated even if it can sustain itself, is doomed to die.

Life can't continue without replication, its inevitable for an organism to replicate to defy death itself.

Life thus is the ability of an organism to Replicate, whatever was the method.

Viruses in this terms are "alive", they are the result of some genes to replicate outside the normal way of cells, they Are renegade genes "for further reading about this read "the Selfish Gene", but this is not our argument.

Our arguments says that Viruses are Living forms that due replicate in a Parasite way, it doesn't make them less alive than the cell itself, its just they decided a different way to replicate, a way the abuse other organisms.

It would be absurd to call the organisms that replicate without need other organisms alive, while the one that replicate in other ways aren't alive.

After all humans can't live without food, we are heterotrophic creates, we are parasite on other creatures somehow, to sustain our dietary needs, does that makes us more alive than viruses?

After we defined the new "life " term, were are life forms are those who can replicate, it will be true but absurd to say that Internet Viruses are also another type of life, But I prefer to say that A living form is a creature that can replicate himself in nature not in artificial space.

Thus life can be considered the byproduct of the gene's ability to replicate, we can be fooled by the huge variety of Replication methods and biochemical sustaining ability of millions of organisms, but basicly life is the struggle to replicate against death itself.

the next article : "The first Replicators and the origins of life"

Yours
—Saedos—

III. PTE HARCMŰVÉSZETI BEMUTATÓ

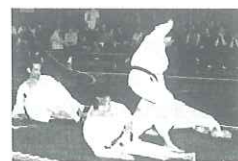
Április 27. (Kedd) 19⁰⁰
PTE-ÁOK Sportsarnok, Pécs, Jakabhegyi u. 6.
 (Balassa Kollégium mögött)

Fellépők:

- Bujutsu-Kai Kenshin-Ryu
- Hosszú kardvívás
- Defendo
- Ju-Jitsu
- Kick Boks
- Kung Fu
- Kyokushin Karate
- Shotokan Karate
- Tai Chi
- Zen Bu Kan Kempo

*látványos és izgalmas összehasonlítások
 vágás- és törésbemutató*

Belépés ingyenes!

A fellépők semmilyen stílust vagy szervezetet nem képviselnek, csupán az egyetem küzdősportéletét mutatják be. A fenti megnevezések csak tájékoztató jellegűek.

FÜLHÖZ SZÓLÓ AJÁNLATOK

Elkel idén némi Erkel...

Mindenki volt kiskatona, Bem apó, Petőfi-feleség vagy épp lelkes tömeg régés-régi márciustizenötödikén, ahol szigorú arccal, furcsa hangsúllyal szavalt hősvértől, ezüstgomboktól, zsinóroktól és szorító ünnepi kiscipőtől súlyos sorokat egy szeles iskolaudvaron, ahol az első izgalmas pont rögtön az ünnepély eleje volt: beindul-e idén a lemezjátszó, s ha igen, a recsegés-ropogásból ki lehet-e venni, hogy ez már a Himnusz, és nem fül-e a pillanat köhögésbe, nadrághúzkodásba, és odasziszegett „túrdbeaderekad-kisfiam!”-okba. Ezen a nemzetudatfejlesztő alapképzésen rendezesen részt vettünk, megigazítottuk, betűrtük, elmondtuk, tüsszögést, orrfújást mellőztünk, és kész kis hősoikként szaladhattunk édesanyánk háromszín mosolya felé még aznap délelőtt, járt is a húsleves és a süteményből nagy adag utána. De most ezen üde, fényes tavaszi délelőtt szalagját pörgessük csak vissza arra a bizonyos kritikus pontra, tisztítsuk ki a recsegő lemezjátszóhangot magunkban (tisztítsuk, no, van ott por s karc bőven!), s halljuk „a dalt”, melyhez hozzányúlni még Kodály sem mert, pedig a nép atyja kérte rá. No, jó, felálltunk, hallottuk, tudjuk is: zenéjét szerezte Erkel Ferenc. Álljunk meg itten e névnel. Valamikor, egy időben, mikor a mai

szagló honi levegő helyett valami különösen feltisztult fajta járt ki-be az emberek orrán, s fülüket is más dallamok járták, mikor olyan politikusok, zenészek és írók jártak-keltek az emberek közt, kikről később szobor készült, s utca nevezetett, hát ekkor élt Erkel Ferenc, akit ma is rendkívül tisztelünk, és legalább ugyanannyira nem ismerünk. Más kódokkal és dekódolókkal működik ez a század, unalmas, fárasztó, mosolyogtató az a színpadias emelkedettség, amely köré ezeknek az embereknek az élete épült, körülbelül századannyszor pirulunk el és sértődünk meg, és meg sem mozdítjuk szemöldökünket egy női boka villanására (hajaj...). De ha ők mégiscsak ennyire komolyan vették, mi volna, ha csak úgy játékból (majdnem ahogyan annakidején csákósan, festett bajusszal, csak hát mégis ugyebár a hozzánk méltó felnőttésséggel és modernséggel) egy kicsit keressélnénk itt, hátha van némi értéke és fontossága. Nos, némi keret: Erkel Ferenc 1810-ben született (jé, pont kétszáz éve...). Kivételes

szívóssággal, fáradhatatlansággal és szervezőtehetséggel megáldott ember volt, aki egy önmagában éppen hihetetlen mértékű kulturális tartalékokra bukkanó ország fővárosába kerülve szerves része lett a sokívú, sok szálon futó fejlődésnek. Az olasz és francia opera és a kortárs és klasszikus európai zeneszerzők beható ismeretére, a verbunkos általa letisztított és sallangjaitól színvonalasan mentesített formai elemeire és a fiatalkorában hallott népdalok dallamvilágára támaszkodva addig nem látott színvonalra emelte a magyar zenei életet, mi több, sajátosan magyar zenei nyelvet alkotott, mely az arra fogékony korban egyedülálló társadalomformáló erővel bírt. Muzsikája hol dallamos, énekelni való, hol

dramáibb, feszültebb, koncentráltabb, s ha találunk is gyengébb műveket, kevésbé összeszedett darabokat életművében, az mindenképp elragadó és fontos fejlődési állomása a magyarországi zenei életnek. Munkájának eredményeképpen egyre többen látogatták a Pesti Magyar Színházat, s a társulat és a zeneszerző profizmusa egymás hírnevét erősítette. Művei olyan fokú rajongást váltottak ki, hogy 1848. március 15-ének estéjén a bemutató Bánk bánt a nézők nem hagyták végigjátszani, a Hunyadi Lászlót és a Himnuszt is szerették volna hallani. 1849 után óvatosabb lett ugyan, nem is bántották, sőt hamarosan császári és királyi kintetésben is részesült...

Folyamatosan dolgozott, egyre több tisztséget töltött be, a korabeli sajtó népszerű alakja volt, számos dicséret és gyalázkodó támadás érte, melyek jobb esetben némely gyengébb művének gyengébb fogadtatása miatt, gyakran azonban bulvárjellegű gyanúsítgatások miatt érték. A Nemzeti Színház zenekara azonban az őt eltávolítani akaró klikk ellenében kijelentette, hogy az ő posztján másnak helye nincs. Ő alapította meg a ma is működő Filharmóniai Társaságot, mely zenekar tolmácsolásában hallhatták először Magyarországon Beethoven IX. szimfóniáját, s mely emellett többek közt Bach, Händel, Berlioz, Liszt zenéjét hozta el koncertjeire. Közreműködött a Zeneakadémia létrehozásában, mely 1875-ben, egy kis bértakásban indult útjára az ő igazgatása alatt. A támadások, kritikák ellenére valóságos ikonná vált, noha 1885-ben, az Operaház megnyitására komponált István király című műve legnagyobb részt már Gyula fiának munkája, s nem is hozta az elvárt lehengerlő

hatást. Vállára aztán egyre nagyobb súllyal nehezedett munka, számtalan kitüntetés, ajándék, míg végül mindezek, s egy mozgalmas századbeli élet minden súlya alatt 1893-ban megroppant, s elhunyt.

Most nyissuk ki a szemünk, így ni, s nézzünk e kies hazában széjjel. Lesz (sőt már itt is van) egy ünnepségsorozat, melynek ismertsége hagy még némi kívánnivalót maga után, de tán e médium által is nő: Erkel emlékévé van. Egy esély arra, hogy közelebb engedjük őt magunkhoz nagyon jól és kevésbé ismert művei által. Kép egy mai fáradt, ráncos ország ifjúságából, mint egy megsárgult, de felújított fotó. Megpróbálhatjuk megérteni, egy pillanatra magunkévá tenni ezeknek az időknek az aggodalmait, szorongásait, vágyait és

törekvéseit, azzal együtt, hogy ismerjük a történetek alakulását, és a tanulságokat levonhattuk már belőle. Azoknak az időknek a szavai meggörbült jelenünkben kétélű kardként is működhetnek, s a feladat a miénk: meghallani azt, ami előre visz, összehoz országon belül s határokon át, s nem hagyni eltorzulni. Hanem talán elég mindössze élvezni is a zenét - l'art pour l'art. Kár, hogy nagyjából Budapest, Gyulán zajlanak majd az események (www.erkel-bicentarium.hu), ám Pécsen április 23. és 25. közt, a XI. Országos és Nemzetközi Vasutas Fúvószenekari Találkozón azért végigdúdolhatja mindenki a Palotást.

—Mészáros László—

Feleség elküldi a férjét vásárolni aki történetesen informatikus.

- Hozzál margarint, és ha van tojás, hozz tízet!

Hazajön a férj és letesz 10 margarint az asztalra, mondván:

- Volt tojás.

Két kórházi párna beszélget.

- Pokolian fáj az oldalam! – panaszkodik az egyik.

- Szegénykém! – mondja együttérzően a másik – És mitől fáj?

- Huzatot kaptam.

Két ember elmegy egy cirkuszba. Először bemennek egy kártyajóshoz, ám mielőtt az bármit is mondana, egyszerűen kiröhögik. Aztán bemennek a tenyérjóshoz, de mielőtt az bármit is mondana, szintén kiröhögik.

Ezután bemennek egy üveggömb-jóshoz, ám mielőtt az bármit is mondana, kiröhögik.

Mennek hazafelé, mire megszólal az egyikük:

- Hát, ma is jó sokat neveltünk...

- Ha a mosómedve egészsznap eszik, mikor mos?

- A kémény.

TÍZ SZENTENCIA

Az egyetlen, amit kérek, egy esély, hogy megbizonyosodhassak arról: a pénz nem boldogít.

Spike Milligan

Kár, hogy azok, akik tudják, hogyan kell irányítani az országot, mind haját vágnak, vagy taxit vezetnek.

George Burns

Szeretem a munkát, lenyűgöz; képes vagyok órákig ülni és nézni.

Jerome K. Jerome

Azért iszom, hogy mások érdekesek legyenek.

George Jean Nathan

A szakértő olyan valaki, aki egyre többet és többet tud egyre kevesebbről.

Nicholas Murray Butler

Hogy mit gondolok a nyugati civilizációról? Azt hiszem, jó ötlet lenne.

Mahatma Gandhi

Végtelen számú kísérlet sem bizonyíthatja, hogy igazam van, de egyetlen kísérlet is bizonyítja, hogy tévedtem.

Albert Einstein

Ne aggódj az egészséged miatt, elmúlik.

Robert Orben

Iszom, tehát vagyok.

W. C. Fields

Mindig józanul tedd azt, amit részegen ígértél. Ebből majd megtanulod, hogy ne jártsd a szádat.

Ernest Hemingway

—Ayra—
vanna87@gmail.com

KÖNYV AJÁNLÓ

A Setét Torony III-IV.

Jöjj, drága olvasóm, jöjj. Bár ha eddig velem tartottál, és talán kedvet csináltam neked egy hosszabb utazáshoz, talán vándor vagy lassan, semhogyl Olvasó. Vándor, akár könyvünk hősei. Emlékezel még rájuk? Ott hagytuk őket a puszta földek határán, úton belső világba, Rolandot pedig egy másik határon, az örületén...

A Puszta Földek

A könyv kezdetén hőseinket a Nyugati tenger partjától keletre haladva találjuk, egy erdő közepén. Roland itt okítja őket régi útjaira, tanítja őket, hogyan váljanak harcosokká. Hőseinket itt megtámadja Shardik, a cyborg-medve, a rejtélyes Északi Központi Pozitronika nevű cég gyártmánya. Roland itt mesél ka-tet-jének a Sugarakról. Kezdetben hat sugárvala, hat, mindkét végén egy-egy őrizővel, és mindnek metszéspontjában magával a Toronnyal. Shardik az egyik

sugár őre. Mára ezekből csak talán három, ha megmaradt. Így hőseink a Sugarat követve elindulnak belső-világ felé. Eddie eközben új „tehetségre” lel, rájön, hogy képes faragni, méghozzá faragványai olyanok, akárha élnének. Bár akad némi problémája is, hiszen a fejében halott bátyjának hangja folyton visszafogja, bántja alkotásaiért (akár tette azt kis korukban). Roland az örület határán kering, hiszen nem tudja eldönteni, hogy Jake él-e vagy meghalt. Mindkét idővonalat valósnak érzi, és a fejében sem csitulnak a hangok. New Yorkban Jake hasonló gondokkal küzd. A fiú elmegy egy üres telek mellett, ahol egy gyönyörű rózsára lel, melynek közepébe mintha a világegyetem lenne zárva. Majd megéli azt a napot, ahol tudja, most kellene meghalnia. De nem történik semmi. Az örület fokozódik. Belső világban Eddie farag Rolandnak egy kulcsot, mely nyakába akasztva elnémítja a harcos fejében lévő hangokat, aki örömeiben elsírja magát. Nem sokkal

később egy beszélő körre lelnek, egy olyan helyre, melyben démon tanyázik. Ez mágiikus hely, átjáró világok között. Susannah itt a kör démonával hál, hogy lefoglalja, miközben Eddie és Roland elkezdik megrajzolni az ajtót, melynek végén Roland kulcsával kinyithatja az átjárót a világok között, hogy áthívja Jake-et. Ám a zárba illesztve a kulcsot az ajtó nem nyílik. Jake eközben elmegy a Dutch Hillen lévő kísértetházba, hogy kulcsával maga is megnyisson egy átjárót, melyen átléphet Roland világába. Jake-re támad a Ház démona. Jake rohan az ajtó felé, mely nem nyílik, és a szörny egyre csak közeledik... Eddie ekkor észrevesz egy apró hibát faragásában, melyet kijavítva az ajtó megnyílik, és az utolsó pillanatban sikerül a fiút átrántani a saját világukba. A négy fős ka-tet folytatja útját Belső-világban. Később, egy újabb útitárral lesznek gazdagabbak, Csivel, a meglepően intelligens szőrmókussal. Útjuk Ludba vezet, ahol a helyi mutánsok egyik ügynöke, Hasgató elrabolja Jake-et. Roland Csi segítségével Jake után ered, Eddie és Susannah pedig Lud közepe felé tart, ahol Blaine, a Mono, az utolsó egysínű vasút áll. Lud a kárhozható lett. A várost a „mutik és szürkék” háborúja dúlja, időnként pedig felhangzanak az Istendobok (mely Eddie-t a ZZTop Velcro Fly dobritmusára emlékezteti), ilyenkor kivégeznek valakit. Keresztülverekedve magukat a városon, elérik az állomást, ahol Roland és Jake csatlakozik hozzájuk. Susannah segítségével megoldják az állomás rejtvényét, és felszállnak Blaine-re, még éppen azelőtt, hogy a Mono kiengedné az idegázt, elpusztítva ezzel Lud teljes lakosságát...

Találós kérdés: „Az evőből étek jött ki, s az erősből, édes jött ki...” Sejtet már, ó világok Vándora?

Varázsló és Üveg

Blaine, a Mono sebesen repíti hőseinket végállomása, Topeka felé. Célja hogy, irdatlan sebességével karambolozik a vágány végén lévő ütközőkkel, megölve ezzel saját magát és útitársait is. Roland kétségbeesett alkut ajánl, ha fel tudnak tenni olyan találós kérdést, amelyre Blaine nem tud válaszolni, elengedi őket. Órákon keresztül folyik a harc, de a Mono a Harcos összes kérdésére megfelel. Végül Eddie, favicc szerű találós kérdésekkel rövidre zárja Blaine áramköreit, megölve ezzel a Monot. A kis csapat folytatja útját Topekában, ahol egy este Roland a tábortűz mellett mesél gyermekkoráról, arról, hogyan csalta törbe apja varázslója, miért küldte el apja épp ezért Keletre, hogy megvédje, Mejis báróságba. Itt, az akkor alig tízennégy éves Roland találkozik a fiatal és gyönyörű Susan Delgadoval. A Harcos és a lány egymásba szeretnek, de nem lehetnek egymáséi, mert Susan

már elígérkezett, mint a város polgármesterének ágyasa. Roland és Susan a fiatal, de gondtalannak közel sem nevezhető szerelem tüzeiben ég, miközben a Harcosok egy összeesküvés nyomaira bukkannak, a város kancellárja száműzött Harcosokat fogad fel, és titkon John Farsonnal, a „Jó Ember”-rel, Gileád ellenségével szövetkezik. Céljuk, hogy a város mellett található olaj segítségével életre keltsék a régi nép

félelmes fegyvereit. De Roland és barátai között is viszályok dúlnak, melynek egyik oka, a lány és vezérük szerelme miatt, a Harcos megváltozott jelleme. Végül Rolandék aratás ünnepén meghiúsítják Jonas és emberei tervét, de nagy árat fizetnek: Rhea, a boszorkány cselszövésének köszönhetően

Roland elveszíti szerelmét. Megkaparintják a Varázsló szivárványának, Maerlyn legendás üvegömbjeinek egyikét, melyben Roland végignézi szerelme halálát. Ezután Roland és új ka-tetje folytatja útját, mikor a látóhatáron feltűnik egy zöld üvegpalota, mely a Harcos új barátai szerint Óz várához hasonló... Közelebb kerülve hőseink meglepve tapasztalják, hogy a kastély valóban Óz vára, és valaki kikészítette számukra a vörös cipellőket is. Benn találkoznak Roland ősi nemesiseinek egyikével, Martennel. Az összecsapás után Roland ismét a rózsaszín gömb ideiglenes tulajdonosa lesz, melynek segítségével bemutatja történetének végét, azt, hogy Rhea és a gömb cselszövése által hogyan lett saját anyjának gyilkosa. A társaság később újra a sugár útján ébred, és folytatják útjukat. „Maradt még egy kis világozság. Kihasználjuk? – Igen, használjuk ki...”

Gondtalan szerelem...

„Az igaz szerelem, akárcsak a legtöbb erős kábítószert, unalmas. Ha találkozások és felfedezések meséjét elmondták, a csókok hamar állottá, az érintések kényszeredetté válnak. Kivéve azoknak, akik benne égnek...”

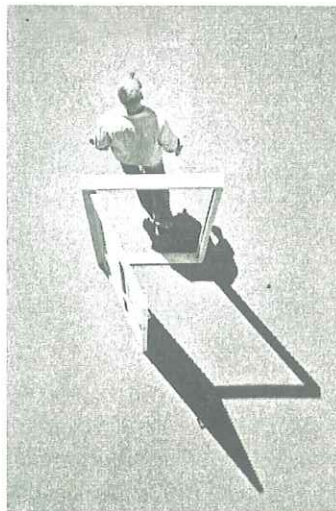
A találós kérdést Sámson, az Erős tette fel. Az erős/evő az oroszlán, melynek halála után koponyájában a méhek fészket raktak, és édes/étek mézet készítették benne. A kérdést Jake-nek teszi fel Aaron Deepneau és Calvin Tower, az Elme manhattani étterme nevű könyvesbolt tulajdonosai...

–dante–
ebalage@gmail.com

A pusztában kiáltó szavai

Dr. Ternák Gábor ez év februárjában kiásta a csatabárdot, és a nyilvánosság elé kívánta vinni felháborodásának eredményét: sajtótájékoztatót rendezett, amelyen tudatni kívánta, hogy a rezidenstörvénnyel kapcsolatban megfogalmazott aggályait pontokba szedve egy beadványt nyújtott be az Alkotmánybíróságnak.

Február 25-én délután lelkesen, a változás és változtatni tudás lépteinknek határozottságot adó érzésével, komoly arccal ültünk be a Művészetek Háza egyik kis termébe, ahol megérkezésünkkor már ott ült Ternák professzor úr. Szívélyesen üdvözölt, majd leültünk, és vártuk a meghívott médiumok munkatársait. Vártunk. Orvostanhallgatók jöttek azért néhányan – kevesen tudtunk erről az alkalomról. Majd két ember jegyzetfüzettel

egy rádiótól, s aztán feszengő csend, Professzor úr elszánt, haragos arca – senki több a meghívottak közül. Családiás, szeminárium-jellegű előadás következett keserű, indulatos szavakkal –rabszolgasors, etikátlanság, baromság, jogsértés –, hogy csak az ide illők közül említek néhányat... Bólogattunk, fejet csóváltunk, majd eljöttünk bizonytalan járással. Kiléptünk az utcazájba, valószínűtlennek tűnt ez a nyüzsgő belváros, a hangok, színek. Mindenképp ijesztő volt ez az üres terem, de vajon a média érdeklődése korrelál-e a társadalomával? Úgy tűnik, hogy egy süket camera obscura volt a terem, ahol ültünk Ternák tanár úrral. Ő kiabált kifelé, és integetett, mi a résen át a falra vetülő képet néztük. Még most sem hiszem el, de úgy láttam, a kép nem volt fordított...

–Mészáros László–

FÜLHÖZ SZÓLÓ AJÁNLATOK

A XX. század legnagyobb zongoristái V. - Szvjatoszlav Richter 1 -

„1961-ben az édesanyám elvitt egy zongoraestre. [...] Ez volt az első alkalom, hogy hallottam Richtert. [...] Megjelenésében – szerény és egyszerű volta ellenére – volt valami különleges. Robosztus személyisége, fizikai jelenléte azonnali figyelmet követelt. Ekkoriban úgy játszott, mint a megszállott. [...] Mint gyerek, azt hittem, minden zongoraest ilyen izgalmas; később aztán tapasztaltam, hogy Richter egyedülálló fenomén. A közönség pedig imádta, ha létezett valaha élő legenda, Richter az volt.” [1]

Némi ausztrál kitérő után figyelmemet újra az orosz éra irányába fordítom; két részben bemutatva a közelmúlt valóban egyik legnagyobb formátumú zongoraművészt, Szvjatoszlav Richtert. Az eddigiekben ismertetett pianisták életében megfigyelhető volt egyfajta hasonlóság és párhuzam. Nem így Richter esetében. Már az is árulkodó, hogy az egyetlen hiteles dokumentumfilm, amely róla készült, a *Richter – The Enigma*, vagyis a Rejtély címet viseli. Noha viszonylag hosszú életet adott neki a sors – akárcsak Horowitznak – ő csak a zene nyelvén vallott önmagáról, minden más formáját megtagadva a személyiségét kíváncsian boncolgató újságírók, kritikusok és rajongók támadásainak. Egyetlen ember akadt, akinek – majd' kétvényi folyamatos ostromlás után – beadta a derekát; ő Bruno Monsaingeon, francia filmrendező és hegedűművész, aki számos világhírű zenésszel [2] készített portréfilmjeivel tett szert igen komoly hírnévre. A forgatásnak 1995-ben tudott nekiállni, ám Richter nem tartozott a könnyű esetek közé. (Monsaingeon múlt év februárjában háromnapos előadássorozatot tartott eddigi munkásságáról a budapesti Színház-és Filmművészeti Egyetemen, ill. a Zeneakadémián. Az egyfajta mesterkurzus keretein belül beszélt a magyarra negyedikként lefordított *Richter – Írások és beszélgetések* című könyvéről, amely a filmmel kiegészítve a legautentikusabb képet tárja elénk a művészeiről.)

„- Maestro – ezt mindig névelő nélkül mondta, mintha személynév volna – azt szeretné, ha Bruno megcsinálná az életrajzát.

- De mit jelent az, hogy »csinálja meg«? Én nem vagyok életrajzíró... Én filmeket készítek, nem fogom »megcsinálni« valakinek az életrajzát, akit legfeljebb tízszer láttam életemben. Muszáj találkoznom vele.

- Senkit sem akar látni.

- Akkor mit akar?

- Hogy Bruno csinálja meg...”

Richter tehát egy meglehetősen hepciás ember volt – élete vége felé talán már a szó rossz értelmében is. Brunón azonban nem fogott ki...

„Tudtam, eleddig senkinek sem sikerült őt rávenni, hogy részt vegyen egy ilyen vállalkozásban. Nekem azonban sikerült már feltörnöm néhány hasonlóan kemény diót, és borzasztónak tartottam, hogy egy ilyen hallatlanul expresszív művész, mint Richter, akit a világ egyhangúan a zenetörténet legjobbjai közé sorol, esetleg eltávozik közülünk anélkül, hogy vallana a művészetéről, a tevékenységeiről, s általában a viharokkal teli életéről, amelyből csak bizonyítatlan és bizonyíthatatlan mendemondákat ismerünk.”

A német gyökerekkel rendelkező Szvjatoszlav Teofilovics Richter 1915. március 20-án született erre a világra az akkori Szovjetunió – ma Ukrajna – területén található Zhitomirben. A család nem sokkal később Odesszába tette át a székhelyét, ahol a családfő konzervatóriumi zongoratanárként – és koncertzongoristaként is – tevékenykedett (később sok ellenlábasa akadt, s ezek miatt ott kellett hagynia állását). Szvjatoszlavot meglehetősen ambivalens szálak fűzték az apjához. Zongorázni ugyanis nem tőle tanult meg, bár játékaról mindig is elismerően beszélt, s egyáltalában egész személyéről is. A szovjetek lötték agyon 1941-ben; amely tényről fia csak évekkel később értesülhetett. Mindez rendkívül mély nyomot hagyott az életében, miként az is, hogy anyja, Anna Pavlovna később hozzáment ahhoz a Szergej Kondratyev zeneelméleti tanárhoz, aki a rossz nyelvek szerint tettlegesen is hozzájárult ahhoz, hogy az idősebb Richter elhurcolják a szovjet erők... Ezt sosem tudta megbocsátani neki, bár kapcsolatuk nem szakadt meg ezután sem teljesen.

Richter első nyilvános – ha úgy tetszik, hivatalos – szóló fellépésére 1934. március 19-én került sor az odesszai Mémöklklubban. Saját bevallása szerint borzalmasra sikerült, bár nem tudom, mennyire hihetünk ennek német perfekcionizmusának tükrében, hiszen magával szemben mindig is igen szigorú elvárásokat

támasztott, s ritkán volt megelégedve játékával. Végül aztán hátat fordított Odesszának, s soha életében nem volt hajlandó

ebben a városban koncertet adni. Útját Moszkva felé vette, hogy Heinrich Neuhaustól tanulhasson. Neuhaus ekkoriban az Odesszai Konzervatórium rektora volt, aki az első meghallgatás után rögtön felvette az ifjoncot, s

befolyása révén a későbbiekben is sok ügyét elsimította [3]. Óriási hatással volt a huszonekét éves Richterre.

„Neuhaus ragyogóan játszott Schumannt és Chopint. Chopin e-moll zongoraversenyét és Beethoven Esz-dúr koncertjét olyan csodálatosan játszotta, hogy ezeket sosem voltam hajlandó felvenni a repertoáromba. De egyetlenül játszott, mert annyi ideje elment a tanítással, hogy nem maradt a saját muzsikájára. A tanítás szörnyű; megöli a zongoristát. Egyáltalában, hogyan tanítson az ember, mikor magának is folyamatosan tanulnia kell? [...] Sokat tanultam tőle, még ha mindig is azt ismételte is, hogy nincs mit tanítania nekem. [...]

Bárhová kerültem, még a háború kellős közepén is, mindig kaptam egy krumplit vacsorára. Nem érdekelt, hogy nincs lakásom. Hol ennél, hol annál aludtam, de mindenütt jól éreztem magam. Mindenekelőtt éveken át Neuhaus adott nekem szállást. Olyan nagyvonalú, bőkezű ember volt, hogy a tanítványai váratlanul is betoppanhattak hozzá, akár hajnali négykor. A felesége is lenyűgöző és vendégszerető asszony volt. Sohasem aludt; ha az ember éjszaka állított be hozzá, teázott vagy bort ivott, és el volt ragadtatva attól, hogy valaki megjelent. És mindig azt mondta: »Nincs hol aludnia? Hát, akkor aludjon itt.« Picike lakásuk volt. Én Neuhausnál a zongora alatt aludtam...”

Egy másik neves Neuhaus-tanítvány Emil Gilels volt, aki szintén világhírnévre tett szert, bár merően más utat járt be, mint Richter. Noha mindketten bohókás ember hírében álltak, Gilels emellett meglehetősen mogorva természetű volt.

„Emil Gilels tisztességes muzsikus és csodálatos zongorista volt. Ő mutatta be Prokofjev Nyolcadik szonátáját; ott voltam a koncertteremben, a tolmácsolása egészen bámulatos volt. Amit ugyanennek a komponistának a Harmadik szonátájával művelt, az annyira csodálatos volt, hogy én magam lemondtam arról, hogy előadjam. Borzasztóan szeretem ezt a szonátát, de Gilelst hallva úgy éreztem, hogy semmit sem tudnék hozzátenni. [...]

Kezdeti baráti kapcsolatunk kissé furcsán alakult. Gilels valóban nagyon nagy zongorista volt, de bonyolult egyéniség, borzalmas természettel: nagyon érzékeny, folyton duzzogott valami miatt. Beteges féltékenység gyötörte, ami szörnyű lehetett neki, mert a boldogtalanság érzését erősítette benne. Néha ő maga hozta magát nevetséges helyzetekbe.

Egyszer a Konzervatórium folyosóján egy nő, akit egészen lenyűgözött, hogy a nagy Gilelst láthatja, odajött hozzá, és azt mondta a kislányának, aki vele volt: »Tudod ki ez? Az ország legnagyobb zongoristája!« Mire a kislány felkiáltott: »Szvjatoszlav Richter!« Hiszen gyerek volt! Gilels elviharzott és becsapta maga után az ajtót.”

Gilels aztán nyilvánosan megtagadta közös mesterüket, ami rendkívüli módon lesújtotta és megviselte az idősödő Neuhaust, s nem sokkal később meghalt. Richter az eset után soha többé nem volt hajlandó szóba állni pályatársával; nem is köszönt többé neki.

Richternek – csökönysége miatt – csak 1950-ben adatott meg, hogy külföldön koncertezzen: először Prágában. Azonban ekkor is titkos megfigyelők loholtak a nyomában, mivel hazájában attól tartottak, hogy disszidálni szeretne. Fel sem fogták talán, hogy – minden megpróbáltatása ellenére – mennyire ragaszkodott is az orosz népkarakterisztikumhoz, annak minden ellentmondásával.

„A Szovjetunióbeli turnék kielégítették az utazás iránti szenvedélyemet. [4] Ilyenkor falvakban is játszottam, színházakban, kápolnáknak vagy iskolaudvarokon. [...] Akkor legalább nem sznobizmusból jönnek el az emberek, hanem hogy zenét hallgassanak. [...] Minden érdekel, ami új, és az igazat megvallva, jobban szerettem volna az egész világot megismerni, mintsem kétszer elmenni ugyanarra a helyre. [...] Gyakran megesett, hogy borzalmas hangszereken egészen jól játszottam. [...] Utálom a szervezést a zenei életben. Ha kész vagyok egy darabbal, amit el akarok játszani, bárhol szívesen megtenném, egy iskolában, vagy akárhol, csak úgy, ingyen. Örömmel teszem, és tökéletesen mindegy számomra, hogy történetesen nagy vagy kicsi teremben játszom-e.”

Sztálin 1953-as halála után némileg enyhült a helyzet, s bejárhatta a környező országokat: Lengyelországot, Romániát, Bulgáriát és Magyarországot is; azonban a folytatás – hogy miként is alakult ezután Richter kalandos élete –, várat magára a következő szám megjelenéséig...

[1] Schiff András: A zenéről, zeneszerzőkről, önmagáról (Vince Kiadó, Bp., 2003, ISBN 963 9323 99 3)

Minden más idézet Bruno Monsaingeon: Richter – Írások és beszélgetések című könyvéből származnak (Holnap Kiadó, Bp., 2003, ISBN 963 346 582 6)

[2] Csak kiragadva: Glenn Goulddal, David Oistrakhhallal, Dietrich Fischer-Dieskaual, Piotr Anderszewskivel és Yehudi Menuhinnal.

[3] Egyszerűen nem volt hajlandó a marxista ideológiai tárgyakat tanulni, ami miatt kétszer is ki akarták csapni a konzervatóriumból. Richter szerfelett makacs ember volt, aki elveiben és a művészetéhez való viszonyulásában sem ismert semmiféle megalkuvást. Márpedig bizonyos szintű behódolás nélkül sehol sem könnyű boldogulni az életben; nemhogy a volt Szovjetunió mindent és mindenkit fenyegető diktatúrája alatt.

[4] Tudvalevő, hogy Richter imádott kocsikázni, azonban a repülőt gyűlölte és nem is ült fel rá. Egy alkalommal – élete utolsó szakaszában – hosszas győzködés után elvállalt egy japán koncertkörutatót, bizonyos feltételeket szabva, természetesen. „Richter agyából pattanhatott csak ki: elmegy Japánba, de alva – vagyis a párizsi szállodájában elaltatják, mentővel kiviszik a repülőtérre, és már csak a tokiói szállodájában ébresztik föl. Ez a kívánság számára teljesen ésszerűnek tűnt, a konzultáns orvosok számára már kevésbé...”

–Radánovics–Nagy Dániel–
radanovics.nagy@gmail.com

GASTRO

Sós muffin

Elkészítés:

A jól ismert és imádott édes muffinok mellett most egy sós muffin receptet szeretnék nektek ajánlani. Először talán meglepő lehet, sokan el sem tudják képzelni... Ezzel én is pontosan így voltam az elején. Higgyétek el azonban, ha kipróbáljátok, egy új világ fog kitérni előttetek a konyhában! Az olaszos muffin után következhet az oregánós-hagymás, az aszalt paradicsomos, a mandulás-sonkás, a baconbe csavart...

A lisztet és a sütőport egy nagyobb edénybe szitáljuk össze. A vajat megolvasztjuk, majd felferjük a tojással. A sajtot 1 cm-es kockákra vágjuk, és az olivabogyót is felszeleljük. Ezután a vajos masszába öntjük a sajtot, az olivabogyót, a tejet és a rozsmaringot. Miután óvatosan összekevertük (hogy a sajt ne essen össze), vajjal vékonyan kikent sütőformákba töltjük a masszát. 190° fokra előmelegített sütőbe toljuk a formákat, 20-25 perc alatt sült meg a sütemény.

Egy darab muffin 192 kcal-t tartalmaz.

OLIVÁS-FETASAJTOS MUFFIN

Hozzávalók:

- * 25 dkg finomliszt
- * 3 kiskanál sütőpor
- * 5 dkg vaj
- * 1 tojás
- * 10 dkg feta sajt
- * 2,5 dl tej
- * 30 dkg magozott zöld olivabogyó
- * 1 kiskanál rozsmaring

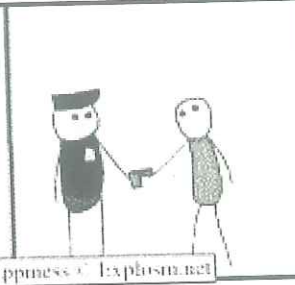
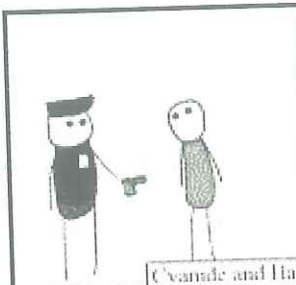
Tipp:

- * a muffinokat melegen sajttal, hidegen füstölt tarjával tálaljuk
- * zöld olivabogyó helyett használhatunk feketét is, így karakteresebb lesz az íze
- * a rozsmaringot ízlés szerint használjuk

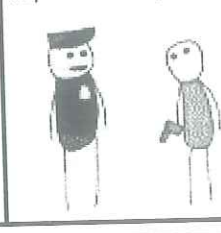
Jó étvágyat!

–Petra–

Végre egy rendőr! Épp rabolják a bankot! Segítsen

Kapd el őket tigris!

Cyanide and Happiness © explosion.net

LEMEZAJÁNLÓ

Péterfy Bori & a Love Band: 2

2009 novemberében kijött a második lemez. Valahányszor hallgatom, könnybe lábad a szemem a gyönyörűségtől, és azon kapom magam, hogy dobolok az íróasztalon, vagy amin épp lehet. Nagy általánosságban mondva, pörgős lett az album. Akadnak rajta szelídebb dalok is, de szövegileg sehol nem tompítanak az ütésen Boriék. Érdemes elejétől végéig meghallgatni, mert egyik dalból következik a másik. Nemcsak a klasszikus kohéziós értelemben, hanem (laikus füleim szerint) dallamilag is érezhető az átvezetés. Hogy szakmailag valami hiteleset is mondjak, Tövisházi Ambrus nevezhető meg zenei producerként, a dalszövegek írásában pedig ez alkalommal többen is részt vettek, például a dalszövegírói pályázat győztese, Hujber Szabolcs, illetve az egész banda (az első album szerzőivel karöltve). No, de kerekedjünk fel, kössünk útilaput a talpunkra, és kiránduljunk egyet, de úgy, ahogy azt a zene diktálja.

Bűvös vadász: Első állomás. Könnyű azt mondani, hogy ne siessünk, ne féljünk, amikor a nyakunkban dobog a szívünk, valaki minket figyel, mi pedig csak arra vágyunk, hogy teljesítsük minden kérését. Akkor is, ha már rég minden megváltozott. Azért én félek...

Csillagpor: Még gyorsabban futok. Mit nekem a fénysebesség? Tetszik is, meg nem is. A vággyal játszom, ő az egyetlen, aki tartani tudja velem az iramot. Élhetnék mással? Hiszen egyedül vagyok...

Napba néző: Azért együtt vigyorgunk a Nappal. Megmutatjuk az embereknek, hogy mennyi csoda bujkál a mindennapokban. Közben eljutok a Világ végére, mindenféle dolog csordogál a nyakamba, ettől persze (én is) üvölteni tudnék. Aztán rádöbbenek, a mosolyod fényét érzem.

Zombi: Na, ezért nem járok vidámparkba. Amióta rémálomban élőholtként jelentél meg, én pedig úgy ültem fel Veled minden játékra, mintha mi sem lenne természetesebb...

Porszem: Valahogy minden elromlott. Semmi nem olyan, mint kéne. Most mégsem félek, pedig a lyukas égből feltűnnek a hajók. Talán azért, mert mindezt felülről nézem végig...

Téged nem: Titokban nevetek azon, amit mondok. Felkelek, itt hagylak, mire ébredsz, már hűlt helyemet találok.

Sietek, mert el kellene hitetnem mindenkivel, és magammal is, hogy téged tényleg nem. Próbáltam figyelni, de egy szempillám Nálad maradt.

Jó reggelt Bori: Leugrom a boltba. Kinn szép idő van, körülölel a tavasz, emiatt aztán elhatároztam, hogy többet megyek el otthonról. Amúgy is nyomják a kaputelefont. Befejeztem a négy fallal.

Ájultan fekszem veled: Persze, hogy Hozzád jöttem. Nyitott ajtóval vártál, megtáncoltattál az éj fodros szőnyegén, lebegtünk is, majd felemésztett minket a tűz, és most körém fonod karjaid. Próbálok aludni, volt már könnyebb is.

Fekete párna: Szétestem. Nem tudom, hogy jutottam haza, nem sok különbséget látok a kulcs- és a kulcscsont között sem. Azt azért előre látom, hogy össze fogom maszatolni a párnát, de most úgyis minden mindegy. Kéne egy kis víz...

Újraélesztő: Tudom, mit akarok. Azt mással úgysem tudnám, szóval jó lesz, ha befejezed magad kérését. Elkapnak az emlékek, érzek mindent, izgatják a fantáziámat, lüktet a vér az ereimben, és lám, a vágyaim reanimálva lettek.

Szembogár: Az eperszínű rúzs a kedvencem. Mostantól bátran használhatom is, hisz nincs, aki leszólja. Kicseng a telefon, én nem veszem fel. Látom magam előtt a szemeidet, azokat az ártatlanokat.

Láva: Megínt itt vagyunk. Lassan csinálod, nem megyek haza. Valami azt súgja, büntudatot kellene éreznem, ellenben csak a fény árad belőlünk... Vulkánkitörés.

Hűsz emelet: Ma nem passzol egyik kiegészítőm sem. Inkább hintázom egyet a függőágyban. A többiek úgysem veszik észre, hogy mi van velem. Mindenkit elfoglalnak alapvető létszükségelei. Csak egy pár rózsaszín szárnyat szeretnék...

Ötszáz villám: Na jó, meguntam az önsajnálatot. Inkább fogom magam, és felülök egy motorra. A kontúrok elmosódnak, annyira hajtom a vasat. A távolból ígéretes dobogást hallok. Megállni viszont, a Pokolig, nem fogok...

–Falusi Fruzszi–

HAVI NOVELLA

Egy hasonlat

Nincs, egyszerűen nincs ihletem, és merszem sem, komolyan belegondolni egy írásba. És nagyon álmos vagyok. Bocsánat! Egy találó hasonlattal élve az ihletnek nyoma veszett, mint Byronka kacsájának. Ezt azért kibonthatom. Byronka a kutyám, egy német boxer. Ez sok mindent megmagyaráz, kivéve a borzalmas névválasztást, pláne ezzel a nevetséges kicsinyítő képzővel. Agyi kapacitásán humorizálva esetenként Nobelnek is hívjuk. Mikor Byron hozzánk került, hoztunk neki egy plüsskacsát, szép sárga kacsát, aminek még egy szalag is volt a nyakában. Narancs-sárga... már nem emlékszem. Tettük mindezt a tenyésztő tanácsára, oly módon, hogy a kacsát ott hagytuk pár napig és így annak Byronfiú számára „család-szaga” lett. Első nálunk töltött estéjétől kezdve ezzel a kacsával aludt és így kevesebbet sírt a testvérei után. Akkor még kis tündér volt, aki egy nála kétszer nagyobb plüsskacsát ölelve aludta végig az éjszakát (nem igaz, hogy nem bájos!), de hamarosan Kacsa lett a veszedelem fedőneve itthon. Egy nagy, jó nedvszívó képességű, sárga nyálcsomag, amin valami szalagfoszlány lobog győzelmi zászlóként egy rohangáló pár barna fül nyomában. Az sem csoda, hogy csak az emlékeimre hagyatkozhatnék a szalag eredeti színének megállapításakor... Persze, kiskutyánk, ekkor már csak megszólításában kicsi, nem önző fajta. Sőt! Készséggel fúrja az ölünkbe Kacsát, aki a kutyátlan emberek valódi rémálma: bűdös, nyálás, koszos, és mindezért bocsánatkérőn néz a fekete gombszemeivel... Nyilván nevelési technikáink hatékonyságát is jelzi, hogy Byron minden vendégünknek késlekedés nélkül szándékozik bemutatni Kacsát, aki ha el is tűnik egy-egy napra, valahonnan, valahogyan mindig visszatér.

Mire vége lett a vizsgaidőszaknak, Lord Byron igazi multifunkciós fegyverré vált. (Vegyi, biológiai stb....) Node Kacsa eltűnt. Teljesen. Egy ideig mindenki sunyított és titkon remélte, hogy egy másik családtag keze van a dologban, és alighanem Kacsa téli álmot alszik egy szekrény tetején, az alagsor egy eldugott zugában, a szekreterben vagy a zacskók között a bal oldalsó nagy szekrényben. Lényeg, hogy túlzott erőfeszítéseket nem tettünk a rejtély megoldásának ügyében.

Az arany békeidők ma éjjel értek véget. Felébredtem, vagy tán nem is aludtam egészen, lényeg, hogy nehéz lett volna nem észrevennem, hogy valaki ugrál a fejem és közben tutulva rágja a fülem. Hát, Neked is jó éjszakát Byron... és márvágódik is az ajtó. Kutya ki, én vissza az ágyba. Evakuálási kísérletem relaxáló eredményét csodás fél percig élvezhettem, de Nobel okos, és már nincs is időm végiggondolni, hogy beszabadult. Igen. Isten megteremté a kilincset, de minek, ha kis Byronnak nagyjából marmagasságában található az ajtón. Oké, megyünk, kiengedlek. Felkelek, éjszaka van és nyűgösség. Nem is értem, miért nem ébredt fel senki erre a zajra, de önzetlenül rábíznom másra a hajnali kutyapesztrálást. A percek kíméletlenül lassan telnek, elképzelem, hogy Byron ötödször is átrohan az udvar átlóin és... most már igazán jönnie kéne, hideg van és legalább 20 centi hó, ami reggelre az észlelhető jeleknek megfelelően még több lesz... hol van már? És akkor, megjelenik, feltűnik a semmiből. Szemében az az elfogadhatatlanul ártatlan sötétség, egészen pedig az időjárás tagadhatatlanul zord jelei, és koppan, pattan, koppan a csempén. Csá Kacsa, hát Te aztán keményre fagytál és most újra itt? Micsoda megtiszteltetés... Nyomában pedig bevonul a hős, aki megmentette a plüsstől a cudar havazástól. Ugye senki nem gondolja, hogy én most itt az éjszaka közepén nekiállok kacsázni Veled, Byron???

Nincs sok időm gondolkozni, Kuta már veszi is a lendületet a kezdőrúgáshoz.

A történet elég kiszámítható véget ért. Kacsa olvasztó-programon várta a reggelt a Byron számára megostromolhatatlan fürdőkádban, ő pedig egy óras hiábavaló keresés után jól hallhatóan horkolt odalent. Már mindenki felébredt és én fél órája nevetek a családi összeesküvésen. Ők nem tudják, hogy én tudok Kacsáról... aki mostanra elköltözött a fürdőből és milyen érdekes? Senki sem látta, csak az a figyelmes szemlélő, aki nem értette, milyen szerepet tölt be valami kilógó rongyszél a cipős szekrényünk legaljában...

—manna—

Bemegy a skót a vendéglőbe, sorra eszi a legjobb ételeket, majd szól a pincérnek:

- Főúr, kérem! Kinek kell fizetni?

A pincér magától értetődő könnyedséggel:

- Hát nekem!

- Huh! - sóhajt fel a skót megkönnyebbülve - már azt hittem, nekem!

Részeg ember ül a csónakban, egyszer csak egyensúlyát veszve megbillen és beesik a vízbe. Elkezd segítségért kiabálni a közelben lévő halászoknak:

- Halászok! Halászok!

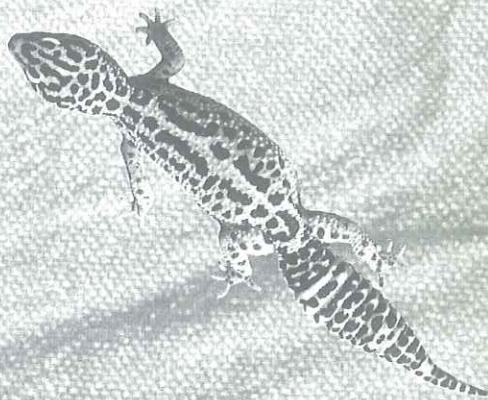
Mire a válasz:

- Mi is, csak nem ordibálunk.

Az ANK Baranyai Madárpóktartók Klubja és Baranyai
Hüllőtartók Klubja bemutatja

EGZOTIKUS ÁLLATOK TESTKÖZELBEN

- egzotikus gyíkok, gekkók
- kígyók, óriáskígyók
- óriás csótányok
- óriás sáskák
- madárpókok

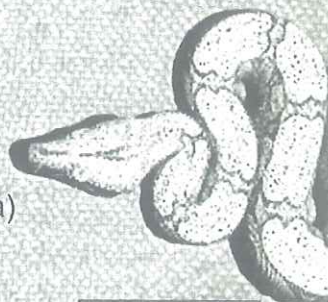

látványtetések, fényképezkedés,
tombola, állatbörze

Helyszín:
ANK Művelődési Ház
Pécs, Apáczai körtér 1.

Időpont:
Kiállítás: 2010. május 5–9. (10–20 óra)

HAVI NOVELLA

A matek óra és a telefonom

Már vagy fél órája sétáltam a buszmegállótól. „Mindjárt ott vagyok.” Éreztem, amint ereimben szétárad az adrenalin, mit a közelgő találkozás elkerülhetetlen ténye préselt ki mellékvesémből. Mikor is láttam utoljára? Te jó ég, már négy éve! Vajon felismerem? És ő engem? És mit fogok mondani Neki? Egyáltalán mit mondtam utoljára?

Már nem emlékszem. Arca olyan tisztán ég szememben, szavai s az anyémekek mégis elhalványodtak, talán, hogy ne bántsák többé álmaim. Pedig mennyit beszélgettünk! Matek órán állandóan hátrafordult, dacolva az osztályfőnök káromgó madárra emlékeztető rikácsolásával: „Fordulj előre fiam, ne udvarolj!” Őt ez nem zavarta, megfordult, majd pár perc múlva ismét arcomon éreztem mindig mosolygó tekintetét. Rengeteget beszélt, és sokat nevetett, s Istenem, mennyit nevettem én! Ha rossz kedvem volt, felvidított. Az évek alatt eme tehetségét addig fokozta, míg elég volt csak a szája bal sarkát felhúznia egy huncut kis mosolycsepp erejéig, s az én ajkam is vele görbült. Vajon most is mosolyogva vár? Mit csinálhat épp? Ül vagy járkál fel s alá, mint órák előtt szokott?

Emlékszem, mindig nyughatatlan volt, térdei felváltva jártak valami vad ritmusra, valahányszor az óra eleji felelőket kiválasztotta a tanár. Ha csengettek, úgy pattant ki a padból, mint a szabadjára engedett madár, s már rohant is az udvarra. Becsengetéskor pedig mázskált és ugrált a padok közt, míg a tanár be nem lépett az osztályba. Minden szünetben evett két szendvicset, és a nap végéig megitta a két liter teáját, majd nagy éhesen sietett haza. De nem volt kövér fiú, sőt, nagyon is jószabású, akkori és mai szóhasználattal „kigyúrt” gyerek volt. Azt, hogy jóképű, csak ismeretségünk azon szakaszában vettem észre, amit egyesek barátsággnak neveznek, más tudatlan népek pedig bolondságnak vagy reménytelen próbálkozásnak két ellenkező nemű tinédzser nem szerelmi közeledésére. Pedig mi igazán barátok voltunk. Vagy csak én hittem így? Ő most mit gondolhat erről? És mit gondolt évekkkel ezelőtt?

Ami azt illeti, nem váltunk el éppen „puszipajtásként”. Nem tudom, melyikünk hibázott, talán mindketten. Öreg hiba beleszeretni a legjobb barátunkba. De valójában én erről nem tehetek, s nem is hiszem, hogy másként történhetett volna. Hisz olyan jól megértettük egymást, annyi közös vonásunk volt. Szinte magától értetődött, hogy nekem őt szeretnem kell, szabad és elrendeltetett. A baj csupán az volt, hogy valami érthetetlen oknál fogva azt is természetesnek vettem, hogy e sorsszerű ábránd viszonzott érzelem, s talán nem kell elmesélnem, milyen veszélyeket rejt egy fiatal lány sziklaszilárd hite.

Beteg voltam, méghozzá súlyos, krónikus beteg, gyakran visszatérő, lázas fellángolásokkal. S az ilyen kórra egyetlen gyógymód van: a radikális kiirtás. Velem is ez történt. A műtét mindössze néhány pillanattal tartott, míg az a másik lány ki nem mondta azt a néhány mondatot. Már nem is emlékszem, pontosan mi volt a beavatkozás menete, hamar hatott a kábító. Aztán feleszméltem és ott volt rajtam az a mérhetetlen nagy seb. Na, ennek a gyógyulása aztán eltartott néhány hónapig, de többé-kevésbé beforrt. Csak ne lett volna ott Ő is, hogy mindig újra és újra felnyíljon. Azután hiába fordult felém matek órán, s hiába nevetett rám nagy, barna szemével – a válasz többé nem volt őszinte mosoly, csupán egy rosszul sikerült viczor némi iróniával fűszerezve.

„Mindjárt ott vagyok.” Azt hiszem, a következő saroknál balra egyből ott is van a park. Mennyi minden megváltozott ebben a városban, mióta ide jártam. Alig ismerek rá az utcákra. Igen, a következő épületnél balra. Arcom egész kipirult, hallottam minden szívverésem.

Hogy voltál képes mást szeretni? És aztán mi változott meg mégis? Vajon most választ kapok-e oly sok felmerült kérdésemre? Például arra, hogy miért távolodtál el végleg, mikor a súlyos műtét után újra járóképes lettem, s álmaimban egy másik arc jelent meg. Hányszor próbáltál lebeszélni róla. Pedig én sosem szabtam meg Neked, kit választhatsz. Csendben tűrtem ostoba választásod, s Te mégis mindig szót adtál keserű véleményednek. Saját magad s engem is pusztított kegyetlen viselkedésed, végül igaz barátból két vitázó ostoba lettünk. Te is bánod azt az utolsó, mérges szavakkal teli évet? Vagy már mindent elfeledtél, s boldog vagy, s én ismét csak teher vagyok a válladon? Sorsunk lezámí jöttél vagy újra átélni velem?

„Mindjárt ott vagyok.” Már körvonalazódtak a park határai, néhány lépés és ott lesz az a pad. És rajta Ő, ha csakugyan eljön, márpedig el fog. El kell jönnie. Most már a torkomban dobogott szervezetem napról napra életben tartó lélekpumpája, s a levegő is kezdett kevésnek tűnni. Mit gondolhat most rólam, miért hívtam ide? Mit akarok tőle? Tényleg, mit is akarok tőle? Ja, igen, választ a kérdéseimre. De vajon mit válaszol? És mit kérdez majd Ő értőlem? Azt hiszem, ezzel még nem számoltam, erre nem vagyok kész. Istenem, ez olyan kínos. Biztosan jó ötlet volt?

„Itt van.” Torkomban egy pillanatra felhagyott a dobogás, agyamban pár másodpercre fájón nagy csend lett, majd egy nagy lélegzettel újraindult a keringés forró ereimben. Odaléptem a padhoz. Ő fel-alá járkált, majd észrevette a hirtelen csendet. Felnézett, épp rám, a két mohón bámuló szemembe, ugyanúgy, mint évekkkel ezelőtt, mikor még minden rendben volt. Felém közeledett, szájának bal sarkán

megjelent a huncut kis vigyor, amit annyira szerettem. És amit annyira szeretek.

„Szia.” Nos, ennyi tellett tőlem, teljesen el voltam varázsolva - egy öt évvel ezelőtti osztályterembe. Aztán megrázott az áram. Hozzám ért. Nem tudom, hol, mert épp a padban ültem, matek órán, s mire visszatértem a boldog jelenbe, már a karjai közt voltam. Minden kérdést elfeledtem, ajkam megnémult. Arcom az arcához ért, s éreztem, nem is, inkább tudtam, nincs ennél szebb hely a világon. Aztán megint rám nézett, de ez a tekintet számomra ismeretlen, kifürkészhetetlen volt. Ajkán még mindig ott ült a huncut

mosoly, majd hirtelen az enyémre tapadt. Melegség járta át minden porcikám, ujjongott bennem a lét és éreztem, ereimben szétárad valami felfoghatatlan, égő-bizsergő csoda: a boldogság.

„Itt vagyok. Visszakaptam Őt. Visszakaptam a legjobb barátomat.” Sétáltunk, kezem kezében pihent, s noha szívem még mindig a torkomban dobogott, soha nem voltam még ilyen nyugodt. „Mi ez az éktelen zaj? Hol vagyok? Ja, csak a telefonom. Te jó ég, már elmúlt 7, el fogok késni...”

—krimhilda—

GONDOLATSZILÁNKOK

Féltetek:

Körbeírt szégyenem ívén térdelek
Téged a jelen hajtogat
Te a múltad újságpapírba.
Önmagamból gyalulok
Keresztet, lásd egyebem nem maradt
Mert valóra
És bűnössé szerettelek
Két mutató közt egy végtelenség alatt

Féltetek:

Súlytalan hitem
Harmadnapra ismét
Forgácsokra hull.

Összerántva

Innen csak az létezés
Mi egy nocturne-ben megfér
És reláció volt a billenés
Művelet a feketén-fehér
Amíg egy csélcscap rigónak
Csőrébe akad folyton az
Ellentétbe rántó alkonyat
Reszketve ülök a cseresznyefán
Csillagporban toporgó békénk várom
Messzebb azóta éjtől a reggel
Mint hajnaltól bármely álom.

Összerántva

Chopin ujjain
Számolom magam
Kivonás zárój//:el://ött.
Julia Morgen

Felkarmoltam Neked bakelitre
Az egész éjfékete életünk
, Julia Morgen ,
Te csak a szoknyád igazgatod,
Rágyújtasz, rá minden hitemre
És lepöckölöd erkölcsöd akár
A hamut, Kedvesem.

Nem él Nálad meztelenebb,
Nálad ártatlanabb
, Julia Morgen ,
Áznak, a cserepes növények
Áznak, nem érted? Könnyebb
Álmodni Veled, mint
Elvesztegetni ébren.

Elzálogosítom Neked
Az Istent, nem adtál esélyt
, Julia Morgen ,
Felszelem rágós árvaságunk
S hogy Ne kelljen megemésztened
Bűnjeleid pusztítandó:
Lassan jóllakom Veled.

Julia Morgen

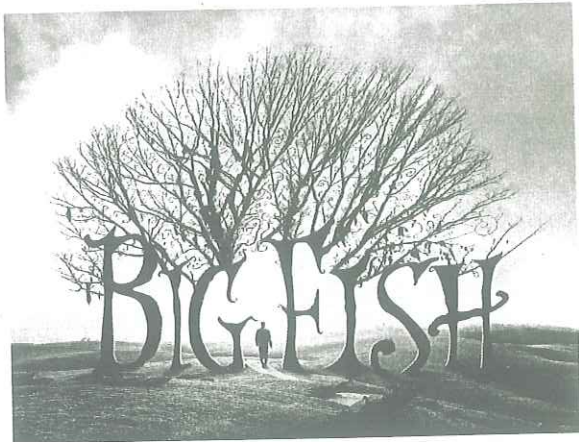
Éhség színűre
Festi szobád falát
Piros körömlakkal.

—manna—
madarassyanna@gmail.com

FILMLEVÉL

Nagy Hal

„Egy ember annyiszor mondja el a történeteit, hogy eggyé válik velük. Azok túlélnek őt, s így ő maga is halhatatlan lesz.”

Tim Burton 1958. augusztus 25-én látta meg a napvilágot, Burbankban, Kaliforniában. A hétköznapi szürkesége már gyermekkorában arra ösztönözte, hogy kitaláljon magának egy saját világot, amit mi is jól ismerhetünk filmjei kapcsán. Tehetséges rendező, forgatókönyvíró, producer, és festő egyben. Sajátos képvilágot, és hangulatot jelenít meg a filmvászonon, legyen szó (elméletileg) kicsiknek szóló, illetve korhatáros alkotásokról. Szürrealista, már-már groteszk meséi tornádó módjára ragadják magával az arra fogékonyakat, és repítik őket a rendező elméjének Csodaországába...

Az első öt percben éreztem, hogy szeretni fogom ezt a filmet, végig úgy voltam vele, hogy bármikor újraindítanám, és ugyanazzal a lelkesedéssel nézném. Aztán az utolsó képkockák után, könnyeim fátyla mögött megígértem magamnak, hogy rövid időn belül, újra megteszem. Így is lett.

Nem először mondom, hogy „meséről” írok, most ismételnem kell önmagam. A gyönyörű, színes képek, a szereplők, és a cselekmény mind igazolnak. Történetet tekintve egy életutat követhetünk végig, tele hihetetlen elemekkel. A film alapproblémája azonban nem áll távol a valóságtól, hisz minden gyerek életében eljön a pillanat, amikor a hősként csodált apa egyszerű halandóvá válik. Ez köszön vissza a vászonnál, ahogy hallgatjuk a fiú előadásában édesapja elbeszéléseit. Ezek a mesék mindenkit elkápráztatnak, kivéve őt. Úgy érzi, apja egy nagy rejtély, kitalált figura csupán.

Az apát – egy nagyon szerethető figurát – Ewan McGregor alakítja (mármint az ifjú Ed Bloomot), akinek minden rendkívüli módon sikerül az életében: kimagasló eredményeket ér el, „megmenti” szülővárosát egy óriástól, megáll az idő, mikor élete szerelmével először találkozik és kifog egy kifoghatatlan halat fia születésekor. Egyetlen fiával (William Bloom) egy vitájuk végett újra csak a halálos ágya mellett találkozik. (Idős főszereplőnket Albert Finney alakítja.) A most már felnőtt gyerek nagyon szeretné megismerni az igazságot, mivel kiskora óta „csak” a mesékből ismeri apját.

Ahogy egyre több részletét ismerjük meg Edward Bloom legendáinak, úgy leszünk részesei mi magunk is, és egyre kevésbé vonjuk kétségbe a mese valóságtartalmát. Képzeld el, ahogy gyöngyszemeket fűzünk fel egy zsinagra: minden egyes gyöngyszemmel közelebb kerülünk ahhoz, hogy kész legyen a mű. Így fűzi fel a gyöngyszemeket Will, és vele együtt mi magunk is.

Nem állhatom meg, hogy ne meséljek kicsit...

Az egyik kedvenc részem, mikor Eddie cirkuszi szolgálat közben információt gyűjt élete szerelméről, gyötrelmes áron. Hosszú szolgálat után megéri, hogy felkeresheti a lányt, akinek lehengerlő módon kezd udvarolni, úgy, hogy nem is lehet biztos a pozitív visszajelzésben. Az epizód egy narciszmezőn éri el a csúcspontot, ami aztán William fiatal francia feleségét is teljesen elbűvöli. Ennek ellenére szomorú vallomáshoz érkezik ennél a résznél.

Egy másik epizódnál a fiú nyomozni „kényszerül”, mivel lehetősége nyílik fényt deríteni apja távolléteinek okára. Hogy ő csalódik, vagy a néző, azt árulja el a film...

Következő jelenetünkben a gyermek hazatér, de sejtető módon otthon senkit nem talál. Hamarosan egy kórházi ágy mellett látjuk főhősünk fiát, miután kiderül, apjának fogytán az ideje. Ed kalandjai során sosem félt a haláltól, mert gyerekként látta, hogy fog élete véget érni. Itt, közel ehhez a ponthoz, természetesen előttünk sem marad titok többé és átéljük a katarzist. Akarva akaratlanul átértékeljük a bennünk korábban megfogalmazódottakat, majd megkapjuk a méltó lezárást is. A fiú visszanyert hite, és az, hogy tovább viszi Édesapja történeteit, eléri, hogy higgyünk a mindennapok csodáiban, és néha igenis tudjuk ezeket magunkénak. Ha máskor nem, legalább egy film erejéig.

Falusi Fruzszi

A képícc megoldása: Agy helyett mag ad mellet!

Vena Literatura

A. F. -nek

halkan dúdolja lelkem a dalt
 mit néked írt egy csendes
 alkonyon
 rólad álmodott s most megszakadt
 a szív érted zokogni többé nem
 hagyom
 a merengő körbetekint és halott a
 táj...
 nem száll többé a megtört madár
 kinek énekét elnyelte a végtelen
 szavát hallani nem volt benned
 érzélem
 s ezért maradsz majd végül
 egyedül
 élted percei lepereregnek ujjaid
 közül
 s míg más egy csók által is
 üdvözül
 a te lelked örökké menekül

dühös voltam rád nagyon sokáig
 mert nem hallottad meg dalom
 de lassan megértettem és tudom
 igazán még nem szerettél soha így
 mindezt elnézem neked
 most maradt erőmmel gyűlöllek
 mert engem is magaddal rántasz
 megtörsz kínzol és bántasz
 lelkem egyik nap szárnyalni
 hagyod

majd kalitkába zárod
 kulcsát messzire dobod
 s engedsz a mélybe zuhanni...

köszönöm hogy megmutattad nekem
 a végtelent mellyel ember
 szerethet egy másikat
 de gyűlöllek mert szabad lelkem
 börtönbe zártad
 s általad
 lett véges a minden
 gyűlöllek mert megtanítottad
 mi az a bánat s a kín
 hogy nem leszel enyém

kívánom neked mit remélni lehet
 hogy éld át e gyötrelmeket
 dalod zengje be a mindenséget
 lelked szárnyalja a messzeséget
 szíved remegjen egy másikért
 s ha majd hangod elnémul
 szárnyad megköti a kétségbeesés
 és a remegés sosem enyhül -
 akkor társam leszel a
 sorstalanságban
 egyedül
 fájón
 és örökké égve

-krimhilda-

KÖTÁBLA

A hívó

Első parancsolat: „*Én, az Úr, vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptomnak földéről, a szolgaság házából. Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem!*”

Egy idő után a szoba magánya válik a legfőbb ellenségé. Persze, sokszor próbáltam már kitömi – de minek. És igazából be kell vallani: nem maga a szoba az ellenség. Gyermekkorom tárgyai – akkor tizenkét éves tárgyak, mostani szemmel jóval idősebbek harmincöttnél is – kedvesek voltak nekem olyan szempontból, ahogy kedvesek lehetnek a régi, ügyetlen gyermekkézzel szétpingált kifestőkönyvek, amiket csupán a nosztalgia tesz elfogadhatóvá – igazából semmit sem érnek.

Persze ott voltak a többiek, a barátok. Haverok. Nem is... Ők. Nem mondanék rájuk semmilyen jelzőt, hiszen nem is volt bennünk semmilyen közös. Voltak ők, és voltam én. Körülbelül erről szólt az időszak, melyet túl kellett élnem valahogy. De a boldogság legkisebb morzsája nélkül ez igencsak nehéznek bizonyult.

Sokszor hallgattam éjszakákon keresztül, ahogy a jóval idősebbek – hihetetlen, hogy akkor szülőkként emlegettem őket, ha valaki kérdezősködött felőlük – dorbézoltak kint, a konyhában, nappaliban, majd a saját szobájukban. És a kényszerű hallgatás mellett akaratlanul is elmémbe ásta magát a gondolat: ki is vagyok én, hogy ennyire nem érdekel senkít? Aztán jött az a bizonyos éjszaka, nem sokkal azután, hogy a szobám vált a legnagyobb ellenségemmé.

Az egyik dorbézolás után a kíváncsiság kicsalogatott a ketrec magányából, hogy megtudjam: mi lehet az, ami ennyire képes elfeledtetni az emberrel azt, ami körülveszi. Az asztalon gőzölgő sokaság első pillantásra undorítóan hatott – és ez az első benyomás nem is változott soha. Kiráz a hideg, ha belegondolok, de nem tehettem mást. Egymás után fogytak a pohárfenék őrizte maradékok, mindegyik után egyre rosszabb és rosszabb volt. És mégis, megtanultam valamit: megtanultam élvezni azt, amit sohasem tudtam. És ekkor éreztem először azt, amiről addig csak álmodoztam: kiutat találtam!

Az éjszakai túrák egyre gyakoribbá váltak, a végén már minden egyes alkalmat megragadtam, hogy menekülhessek. De ezzel együtt egyre nagyobb csalódás volt felébredni reggelente azzal a borzalmas érzéssel, hogy minden kezdődik előlről. Újabb reggel, újabb kirándulás vissza a lehetetlen valóságba, melynek elviselhetősége fokozatosan romlott. Később hallottam, hogy a lét akkor a legelviselhetetlenebb, ha érzeteti magát. Én nem akartam semmit sem érezni. És ekkor nyitottam.

Az addigi haverok – ők – hasznosnak bizonyultak ebből a szempontból. A hivatalosan szülőknél bejegyzett személyek időközben egymás elhagyásáért küzdöttek, én pedig már tudtam, hogyan menthetem meg magam a következményektől. Elhagyom a világot. Tudtam, hogy mi segített, így azt is tudtam, miben bízhatok. Ahelyett, hogy fizikai létem terhével könnyítettem volna a Föld súlyán, inkább felfedeztem egy másik valóságot, és biztos, ami biztos alapon – magamba is fecskendeztem.

Már nem érdekelt, mit tesz a két elveszett a háttérben, de én sem érdekeltem őket. Mindenki haladt tovább a saját útján, persze én csak nevettem rajtuk, hiszen tévúton jártak, ez egyértelmű volt. Ebben az időszakban szerencsésnek éreztem magam, hiszen én szokatlanul hamar megtaláltam a megoldást. Megtaláltam az egyetlen, és hívóvé váltam. Hittem, hogy ez az egyetlen megoldás, hittem, hogy ez mozgatja a földet, a zseniális elmét, ez formálja a követ, szüli a gondolatot, oldja meg a problémát, igazítja a hibát, nyújtja felém az elérhetetlent, eldobja tőlem a szükségtelent, megadja, mire vágytam – az elérhető életet. És csupán egy kis pénzre volt ehhez szükség. Semmiség.

Miután anyám kidobott – azazhogyvett nekem egy lakást, de hát eltoltam pár év alatt, tudhatta volna... -, pár óras tarhálásból összejött az összeg mindenre. Persze ahhoz, hogy elkezdődjön a nap, mindig szükség volt a kulcsra. Nem tagadom, nosztalgikus típus vagyok: fél liter bor reggelente és már indulhatott is az álmodás. Utcák, terek, teraszok és egék. Főleg. Persze mindig becsúszott egy-két változatos lehetőség, amit néhányszor ki is használtunk, de manapság már nem szoktam lopni – olyan gyakran.

Most egész jól elvagyok. Apám már nem él, a múltkor mondta anyám, mikor találkoztam vele a kemo előtt. Csak összefutottunk, nem húztuk egymás idejét, azóta úgy tudom, el is költözött – föl a fővárosba. Végül is ez mindegy. A lényeg: ez a kilencedik rehabom, szóval most már sikerülnie kell. Legalábbis a haverjaim, barátaim ezt mondogatják. Igazából nem értem, miről beszélnek, hiszen nekik a legkevésbé érdekük, hogy otthagyjam a valóságunkat – mindig párban lehet a leggyorsabban megkeresni a szükséges pénzt. Mindenesetre már vagy három hete megy a tértigetés, szigorú törvények szerint kell élnem, de hát sokszor próbálkoztak már, nem fog menni nekik. Úgyis lelépek idő előtt, ahogy eddig mindig is. Hagyomány, ha mondhatjuk így.

És miért ne mondhatnánk, hiszen – mint azt fentebb említettem: nosztalgikus típus vagyok.

latyak
bartha.zoltan01@yahoo.com

KÖTÁBLA

Második parancsolat

Ne legyenek neked idegen isteneid színem előtt. Ne készíts magadnak faragott képet vagy bármely alakot arról, ami az égben fönt, a földön alatt és a vízben a föld alatt van – mormolom a sorokat. Hátha erőt adnak. Nagyon elveszetteknek érzem magam, félek. Kint sötét van, az ablakból tükröképem bámul vissza. Ne legyenek neked idegen isteneid színem előtt. Benned bízom, Uram, de amíg nem érzem kegyelmed, magam kell járnom az utat, az utam.

E szavak után ágyához sétált a férfi, nem ment neki a levélírás. Az esti csendben csak borostája sercegését lehetett hallani, ahogy unottságában csontos ujjával állát dörszölgötte. Felesége nemrég hagyta el, a kölyköt is magával vitte. Pedig ő benne látta volt ifjúságát, gyerekkora gondtalanságát, azokban a csillogó szemekben, a kérdéseiben, járásában, talpraesettségében. Nem tudta megérteni, így kezelni sem a szituációt. Ő mindent megtett a családjáért. Dolgozott naphosszat, hogy mindenük meglegyen, saját magát is háttérbe helyezve. Úgy tűnik, mégsem volt jó a sorrend.

Bocsáss meg, Uram, de nem tagadhatom, milyen jól esik, ha panaszkozhatok, ha levehetem vállamról a terhet. Mutass kiutat.

Ne borulj le előttük, és ne szolgálj őket, mert én vagyok az Örökkévaló, a te Istened, a féltve őrködő Isten, aki megemlékszik az atyák bűnéiről a fiakon harmadíziglen és negyedíziglen azokon, akik engem gyűlölnék. A pénz, mindig csak az a hülye pénz. De nem terem az úgy magától! Hiába vágta minden elkésett vacsora után a fejemhez. Örülhetett volna, hogy volt miből főznie... sajnálom. Azt mondja, nem

értem meg. Hogy ő engem akar, nem azt, amit kap tőlem. De ő meg azt nem érti, hogy férfi vagyok, és muszáj dominálnom. A csukott ablakon át is beszűrődött az éjjeli harangok zúgása. Kicsit lenyugodott. Nem akar bűnös lenni, más ellen tenni, önző lenni. Csak boldog akar lenni. Volt, aki azt mondta neki: túl egyszerű így ez az egész. Hogy egyetlen „dolog” irányítja az életet, és az is rajtunk kívül álló. Egyszerűen csak hinni Istenben. Anyja járt templomba, apja öregségében kiábrándult mindenből. Harmadíziglen. A fiára gondolt. Így bünteti őket az Isten?

Üresnek érezte magát a végletekig. Az egész múltja szerte foszlott egy hétvége alatt. Jövője pedig? Erre a gondolatra fura hangokat hallatott, de nem lehetett tudni, hogy cinikus nevetés vagy éppen... rázkódott a válla. Könnyek nélkül sírt. Ahogy próbált visszagondolni a múltjára, rájött, hogy még az sincs neki. Nem emlékszik egy hétvégére, kirándulásra sem. De a kölyköt ő tanította meg bringázni, az biztos. Meg füttyülni is, és focizni. Mennyit bontotta neki a vasárnapi meccseken a szotyolát. Megjelentek a könnyek.

És kegyelmet gyakorlok ezredíziglen azokon, akik engem szeretnek és parancsolataimat megtartják. Hogy is vannak azok a parancsolatok? Nem tudta mindet felidézni, de úgy gondolta, amik az eszébe jutottak, azoknak eleget tett. És mégis, valami nem klappol. Annyira bonyolult az egész! Hamis tanúbizonyság... hányszor is ígerte már, hogy megváltozik? Nem sokszor. Akkor végül is, nem hazudott. De lehet, hogy mégis ebben rejlene a megoldás? Válotzatni, kimutatni a benne kavargó gondolatokat. Most sírni, később megbeszélni, megbocsáttatni, aztán nevetni. Ez helyes sorrendnek tűnik.

—zsiki—

Külföldi adomány

Az idei, 2010-es International Evening az egyik legsikeresebb rendezvény volt az elmúlt években. A különböző nemzetiségű hallgatók kulturális és gasztronómiai sajátossága rengeteg érdeklődőt vonzott – volt, hogy kétezeren keresték a különlegességeket a PTE-ÁOK aulájában felépített pavilonok között. A hatalmas siker következményeként 1.6 millió Ft-os összeg halmozódott fel.

Március 23-án volt a jeles nap, mikor is az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat a Dékáni Tanácssteremben átadta az összeget a Pécsi Gyermekgyógyászati Klinikának, melyet Dr.

Decsi Tamás és Dr. Adamovich Károly képviselt. Mint azt a rövid sajtótájékoztató során elárulták, az összeget a klinika belgyógyászati részlegén fogják hasznosítani, mégpedig egy kórterem teljes felújítására.

—Bartha Zoltán
Levente—

A MEDICINA HALHATATLAN LEGENDÁI

Kossuth Zsuzsanna

Az újság előző számában kicsit formabontó voltam e rovatot illetően, mikor alanyt választottam a cikkem megírásához; és legelőször nem egy orvost-tudóst vettem górcső alá, hanem egy híres - ugyancsak halhatatlan legenda - ápolónőt. Florence Nightingale után következtek ezúttal Kossuth Zsuzsanna, akiről - a március 15-ei lapzártánkra való tekintettel - úgy gondoltam, valamelyest talán aktualitása is van, hogy Róla olvashassatok most.

Kossuth Zsuzsanna, Magyarország első országos főápolónője volt. 1817. február 19-én született Sátoraljaújhely Barátságos nevű városrészében, Kossuth László ügyvéd és Wéber Karolina ötödik gyermekeként. Az első és egyetlen fiúgyermek a családban Kossuth Lajos, akinek Kossuth Zsuzsanna a legkedvesebb húga, bizalmasa. Rokon lelkek, szinte elválaszthatatlanok egymástól. Zsuzsanna, aki maga is igen éles látású, tanulékony, intelligens, logikus gondolkodású, sok mindenben segíti a bátyját, s rengeteget tanul tőle. Például az 1831-es kolerajárvány idején bátyja segítőtársa - aki a felvidéki kolerajárvány kormánybiztosa ekkor -, együtt intézik a vesztgázárban lévő betegek és kolera-gyanúsak ügyeit.

Kossuth Zsuzsanna életének első igazán nagy sorsfordulója házasságkötése Meszlényi Rudolfal, aki bátyja feltétlen híve, s akinek nővérét, Meszlényi Terézt ugyanebben az esztendőben, 1841-ben Kossuth Lajos veszi feleségül. Boldog, kiegyensúlyozott szerelmi házasságban élnek. Három gyermekük születik, az első kettő kislány (Ilka és Gizike), a harmadik fiú. A kisfiú megszületését szörnyű tragédia előzi meg a családban, Kossuth Zsuzsanna elveszíti a férjét. Mély gyászából a történelmi események rázzák fel, a hazaszeretete, a tettvégya, s az a szinte egész életútját meghatározó törekvése, hogy bátyjának segítőtársa legyen. Önfeláldozó tevékenységre,

hivatásra, a betegek ápolására vállalkozik a szabadságharc idején. Felismeri, hogy nincs elég ápolónő az országban, az egészségügyi ellátás katasztrofális, a kórházak felszereltsége nagyon hiányos, s kevés a számuk. A bátyja - kormányzóvá választása után két nappal - kinevezi őt a magyar honvéd csapatok országos főápolónőjévé.

A főápolónő valóban rengeteg "személyes tapasztalást" szerez, fáradhatatlanul - bár már ekkor tüdőbeteg -, járja az országot. 1849 nyarán 72 táborig kórház kezd meg a működését munkája eredményeképpen. Ő maga is ápolja a sebesülteket, sőt lelki vigaszt is nyújt nekik. Gondoskodó figyelme még a betegek elhelyezésében is megnyilvánul. Odafigyel arra is, hogy az egy falubeliek lehetőleg ugyanabba a szobába kerüljenek. Nemcsak a sérült magyar honvédeket, hanem a kórházi ellátásra szoruló osztrák katonákat is ápolja. A sebesültek így emlékeztek Zsuzsannára: "Anyai

gyengédséggel bánt velünk." Három hónapig járja az országot, nemcsak ellenőrzi a kórházak működését, hanem újabb szükségkórházakat is létrehoz. A végsőkig kitart önként vállalt hivatása mellett. A szabadságharc bukását megelőző hetekben is sok kórházban megfordul, mindenütt súlyos sebesülteket lát, s ráadásul kolera is tizedeli a betegeket. A helyzet reménytelené válik, az orvosok, ápolók hősies erőfeszítése ekkor már kevésnek bizonyul, hiszen nincs kötszer, gyógyszer, élelmiszer.

A bukás után Kossuth emigrációba kényszerül. Zsuzsanna gyermekeivel, édesanyjával, két nővérével és azok családjával

(négy asszony és kilenc gyermek) menekülni kénytelen. Útközben meghal a másfél éves kisfia, Rudolf. Nagyváradon - egy heti keserves utazás után - orosz fogságba kerülnek. Állandó felügyelet mellett tizenkettő magukkal nyomorognak egy szobában. Később valamelyest jobb körülményeket sikerül kiharcolni a családtagjai számára, mindezt bátor, tiszteletet parancsoló fellépésével éri el. Az oroszok távozása után osztrák fogságba esnek. Az osztrákok arra kényszerítik a

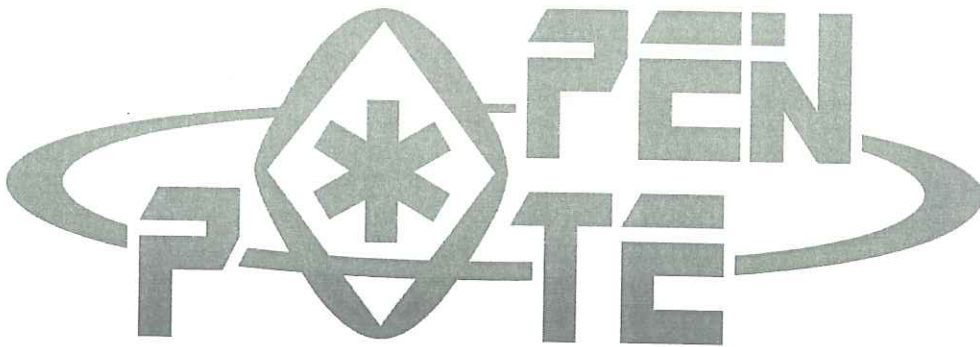

családot, hogy visszamenjenek Pestre. Útközben az anyának most vörhenyes kislánya életéért kell aggódnia. Pesten, az Újépületben embertelen körülmények között, közel fél évig tartják fogva őket. Kossuth Zsuzsannát hazaárulással vádolják. Védőügyvédje nincs, önmagát kell megvédenie. A tárgyaláson rendkívül nagy szónoki erővel, hatáson, logikusan érvel, mondván: csak azt tette a szabadságharcban, amit joga és kötelessége volt tenni, ápolta a sérülteket, a betegeket. Végül is osztrák katonatisztek állnak ki mellette, akiket magyar honvédkórházban ápoltak a szabadságharc alatt: "Ennek az asszonynak köszönhetjük az életünket, ő nem az ellenséget látta bennünk, hanem a szenvedő embert..." Így felmentik az első országos főápolónőt. Bár mindenki azt tanácsolja a Kossuth család itthon maradt tagjainak, hogy hagyják el az országot, ők maradnak. Zsuzsanna hisz abban, hogy a magyar nép visszavárja a vezérét, s ezért Kossuth Lajos testvérei nem menekülhetnek el. Kossuth Zsuzsanna kosztosokat tart, hogy a mindennapi ételmet elő tudja teremteni testvérei, azok gyermekei és saját családja számára is. Valamivel később nevelőintézetet is nyit, amelyben a magyart, a történelmet ő tanítja, a hazaszeretet érzését plántálva tanítványaiiba. Az osztrák hatóságok sorozatos zaklatása miatt 1851 augusztusában már attól is eltiltják, hogy kosztos diákokat tartson. Mindezek ellenére az ötvenes évek elején Kossuth Zsuzsanna részt vesz egy összeesküvés előkészítésében Makk Józseffel és Jubál Károllyal együtt - abban bízva, hogy Kossuthot sikerül visszahozni az országba, s belső felkelést szervezni az osztrákok ellen. Ez volt az ún. Makk-féle szervezkedés. A Kossuth család újabb megpróbáltatások elé néz, miután lelepleződik a szervezkedés. Kossuth Zsuzsannára ismét börtönbüntetés vár. Az összeesküvés vádját szerencsére nem tudják rábizonyítani. Azzal a feltétellel helyezik szabadlábra, hogy a Kossuth család valamennyi itthon maradt tagja elhagyja a Habsburg Birodalom területét, ezért megkapják az engedélyt az Amerikába történő kivándorlásra. Először Lipcsébe, majd Brüsszelbe utaznak. Maradásuk itt sem lehet, naponta kapják az osztrák hatóságok felszólító levelét, hogy a legközelebbi hajóval

hagyják el Belgiumot. Kossuth Zsuzsanna tudja, hogy nagyon beteg, idős édesanyja nem élne túl a tengeri utazást, ezért a belga királyi családtól kér segítséget, hogy egyelőre maradhassanak Brüsszelben. Kossuth Zsuzsanna maga is igen beteges már ezekben az időkben, ennek ellenére kitanulja a csipkeverést, hamarosan nyit egy kis üzemet. Miután Kossuth Zsuzsanna édesanyja meghalt - anélkül, hogy még egyszer láthatta volna száműzetésben élő fiát -, az Amerikába történő kivándorlást már nem lehetett elodáznia. 1853 tavaszán érkeznek meg New Yorkba. Az emigránsok közül sokan a család segítségére lettek volna, de Zsuzsanna önérzetesen visszautasítja a felajánlott segítséget: "Nem azért jöttünk ebbe az országba, mert itt rokonszenvre számíthatunk, hanem azért, mert dolgozni akarunk." Itt is csipkeverő műhelyt nyit, ruhavarrást vállal. Fáradhatatlanul dolgozik a gyermekeiért, hogy örökségül hagyhassa rájuk a kis üzemet. A lányait is munkára, önállóságra neveli. A sok megpróbáltatás, küzdelem ekkorra már aláássa egészségét, tüdőbetegsége régóta kínozza, elfogy a maradék életereje, s 1854. június 29-én meghal. New Yorkban temették el Magyarországon első országos főápolónőjét, akinek hazaszeretete, erkölcsi tartása, önzetlensége, humánuma példa lehet a mai korszámaira is, akinek száműzetésében írott sorai őszinte vallomásként hatnak azóta is küzdelmes élete céljairól:

"Olyan mérhetetlen vigasz volt számomra, hogy dacolhattam a viharral, megoszthattam a nyomorúságot, hogy szenvedhettem és küzdhettem letiport, vérző hazámba. Boldog voltam, ha egy könnyet letörölhettem, ha egy nyomorúságos szív terhén könnyíthettem. A magam szenvedéseit alig éreztem. (...) Kiűztek engem a szeretett, szenvedő hazából, anélkül, hogy leborulhattam volna földjére, utolsó búcsúsózt mondani. És mindez nem az én hibámból történt..."

—Holdraforgó—
holdraforgo@yahoo.de

SZUBJEKTÍV

Talp alá való

*„Most, hogy eltűntek a mínuszok, egyből előjött az összes kocbringás petimalac a vackárol, és rögvést lehetetlen lett lakatolni bárhol is, mert befoglalják az összes helyet a f*ssá pimpelt Tesco gazdaságos biciklijeikkel. Hol (...) voltakot pár fokkal hidegebb időben, szárnalmas hülye gyerekek? Melyikkötőkkel találkoztam január elején, a szakadó hóban a Kiskörúton, vagy akár szombatban abban a szélviharban? Vagy a nagy környezetbarát kerékpáros közösségi-öntudat csak plusz tíztől fölfelé működik?”*

enba.freeblog.hu

Mindezen rágalmak ellenére, arra próbállak buzdítani, kedves Olvasó, hogy ragadj kerékpárt, attól függetlenül, hogy kedvenc útitársad egész télen az erkélyen, tárolóban vagy esetleg a szobádban pihent. Kéretik őket leporolni, felpumpálni, megolajozni. Hiszen nem lehet mindenki olyan kemény, mint a fenti sorok írója, de ezt ne szégyellje senki. Sokkal nagyobb élvezet amúgy is, ha a farkasordító hideg helyett a lágy szellő simogatja arcod iskolába tekerve. Ha nem fagnak arcodra a hidegben előbújt könnyek, ha nem kell két kézzel markolnod a kormányt a csúszós út miatt és még orrot fújni, kanyarodni és karoddal jelezni ezen szándékos, persze egy időben.

2010 tavaszán vázról függően lehet az aznapi viselet rövidnadrág vagy szoknya, pulcsi akár kardigán. De ha az izzadósabb kategóriába tartozol, akkor javallott az élénk színű

felsők mellőzése, hiszen bármennyire is szexi vagy, a pisztolytáska senkinek sem előnyös. Előfordulhat az is, hogy az ügyetlenebb kategóriába tartozol (velem együtt), akkor jobban teszed, ha nem a legszebb blúzodban próbálsz lezárni a biciklit. Hiszen annak csak egyetlen következménye van: sosem fog kijönni az olajfolt a ruhádból.

Bicajozz, mert megmozgat. Szép lesz a vádliid, izmosabb a karod. Találtam olyat az interneten, hogy 16 km/h sebesség mellett 421 Kcal-t éget az ember. (Fogalmam sincs, az sült krumpliban rántott gombával mennyit ér, de talán nincs túl nagy különbség.) Bicaajozz azért is, mert sokkal gyorsabb és kényelmesebb. Gyorsabb a gyaloglásnál és kényelmesebb a helyi járatos buszoknál. Nem nyúlkálsz mások mocskában, kapsz levegőt, frisset és nem kell másik hatvan emberrel huszonöt négyzetméteren nyomorognod. Azért is kell bringára pattanni, mert kapsz matricát, szépet, ha elmész az áprilisi Critical Mass-re, és hogy ne legyenek szomorúak a munkások, akik azon fáradoztak, hogy a sulink előtt még több biciklitároló legyen.

Tehát ne legyetek restek, és ha még nincsen kerékpárotok, nyugodt szívvel nézettek körül akár az interneten, és nem kell fanatikusnak lennetek (ahogy majd látni fogjátok egy-két fórumon... mik vannak?), egy használt bringa is ugyanolyan jó lehet pár nullával kevesebért. És a hangulat sem mellékes, mikor a legnagyobb forgalomban vagy egy csalafinta lámpa nélküli útkeresztvezőben találkoztok egy „társatokkal”, mennyi mosoly hagyja majd el olyankor az ember arcát, vagy nehéz helyzetekben (például vonatozás kerékpárral) hányan nyújtanak majd segédkezet. Szinte ezért megéri, hogy érzed az összetartást.

Legyetek jók, járjatok bringával.

—zsiki—

- Miért nem origimizott Batu Kán?
- ???
- Mert nem hajt a tatár.

- Hogy fog a rendőr nyulat?
- ???
- Utánozza a répa hangját.

10 SZÖSSZENET

Tükör

Csábított, szemzettünk.
Fakeretét bámulva tűnt fel-
Elveszett a kapocs.

Álomittas emlék

Néha felriad a szív zajára,
Makacs felejtéssel altatom-
Majd elszunnyad.
Ne ébreszd fel.

Arc

Élet-nyúzta acsarkodik
pirosposzsgás gyermekiéért,
-Lélek-tükre csillanás-
Kompromisszum.

Lélek-fogytiglan

Furcsák az emberek.
Szeretetet szomjúhozva
Érzelmek rácsok mögött
apadnak el.

Vizsgaidőszak

Harc.
Magammal,
magam ellen,
magamért.

Nem számoltam az éjszaka csöndjével,
Halkan bújt be a szívem alá.
Még elszöszmötölt-
mit talált: a *félsszel*,
Majd motyogva kívánt
jó éjszakát.

A Jövő Könyvébe lapoztam a minap,
Álomképként törte át csendem.
Elmosódott betűk róttak sorokat,
S igazat hazudtak
-Képzeletemben.

Érzelemzapor után
újrátölt az Élet.
Szívzörr- szünet.
Szokatlan.

Pillér. Híd. Láncszem.
A vízbe ugrástól az éjszakai látképig
benne van a Világmindenség.
- még csodaképes.

Fűszeres. Karamellásan lüktető.
Aztán hűvös álomba ringat.
Még nem tűz, már nem parázs.
Mint mikor a víz szívében lebegsz.
Akkor... akkor Te vagy a dobogás.

—@ndy—

tensi.6@hotmail.com

- Hogy lehet integrált hangkártyát leszedni az alaplapról?
- ???

- Le kell deriválni...

- Doktor úr....sárgák a fogaim...mit javasol?
- Hmmm...hordjon barna nyakkendőt.

- Mi az? Feldobod sárga és ha leesik, kiasszik a
szomszédban a villany?

- ???

- Véletlen egybeesés...

Reggel az anyukája megérdezi a fiától, aki lelkes
meserajongó, hogy ágyban van-e még?

A fiú így válaszol:

- Bene de kelek.

- Jean, miért hadonászik azzal a súrolókefével?

- ???

- Az örület határát súrolom, Uram.

- Mi a hidrogén-klorid?

- Egy a sók közül

HUMOR-TUMOR

A pszichiáter felveszi a beteg adatait:

- Mi a neve?
- Én kérem Dobó István vagyok.
- De kérem - néz rá az orvos -, magát tavaly is kezeltük, és akkor még Zrínyi Ilonának hívták.
- Az a leánykori nevem.

Adatfelvétel a rendelőben:

- Dohányzik?
- Nem, doktor úr, köszönöm, inkább innék valamit.

- Mikor vegyem be a gyógyszert doktor úr?
- Mindig két órával a fájdalom jelentkezése előtt!

Fülészeten:

- Milyen a hallása?
- Római katolikus.

Haldoklik az öreg paraszt, és a városi rokona megkérdi:

- Hívjak orvost?
- Nem kell, fiam. Mi itt falun természetes halállal szoktunk meghalni.

Csinos, fiatal körzeti doktornőt kap a falu.

- Józsí bátyám, nem tetszenek a leletei. Mondja, mit szokott maga reggelizni?
- Rántottát tíz tojásból, szalonnával.
- És mit szokott ebédelni?
- Csülkös bablevest.
- És vacsorára?

- Szalonnát meg kolbászt.
- Józsí bácsi. Hogy áll a koleszterinje?
- Mint a cövek doktornő, mint a cövek!

A sebészorvos nyugtatgatja a műtőasztalon fekvő beteget:

- Ne aggódjon, kérem, nekem ez már az ötszázadik műtétem lesz.
- Hű, akkor biztos nagyon gazdag lehet! - feleli a beteg.
- Gazdag azért nem vagyok. Csak a sikeres műtétek után fogadok el pénzt.

Egy kissé túlsúlyos fiatalasszony orvosi vizsgálaton vesz részt, kéri tőle az orvos, hogy vetközzön le. A nő elvörösödik, miközben veszi le a ruháit:

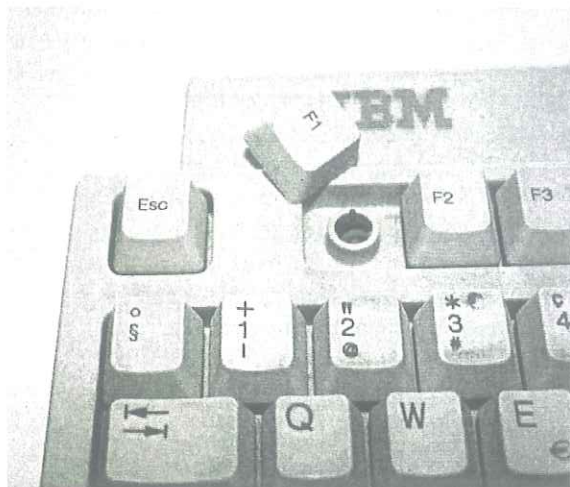
- Jaj, úgy szégyellem magam, doktor úr, nagyon kövér vagyok.
- Á, ne mondja! Nem is néz ki olyan rosszul.
- Tényleg?
- Az orvos elővesz egy spatulát.
- Na, most szépen nyissa ki a száját és mondja, hogy "múúú"!

- Végül is nem én vagyok az első orvos, aki lefeküdt a betegével és nem is az utolsó. Különben is egyedülálló fiatalember vagyok, miért is problémáznék ezen?
- Na de Béla, te állatorvos vagy!

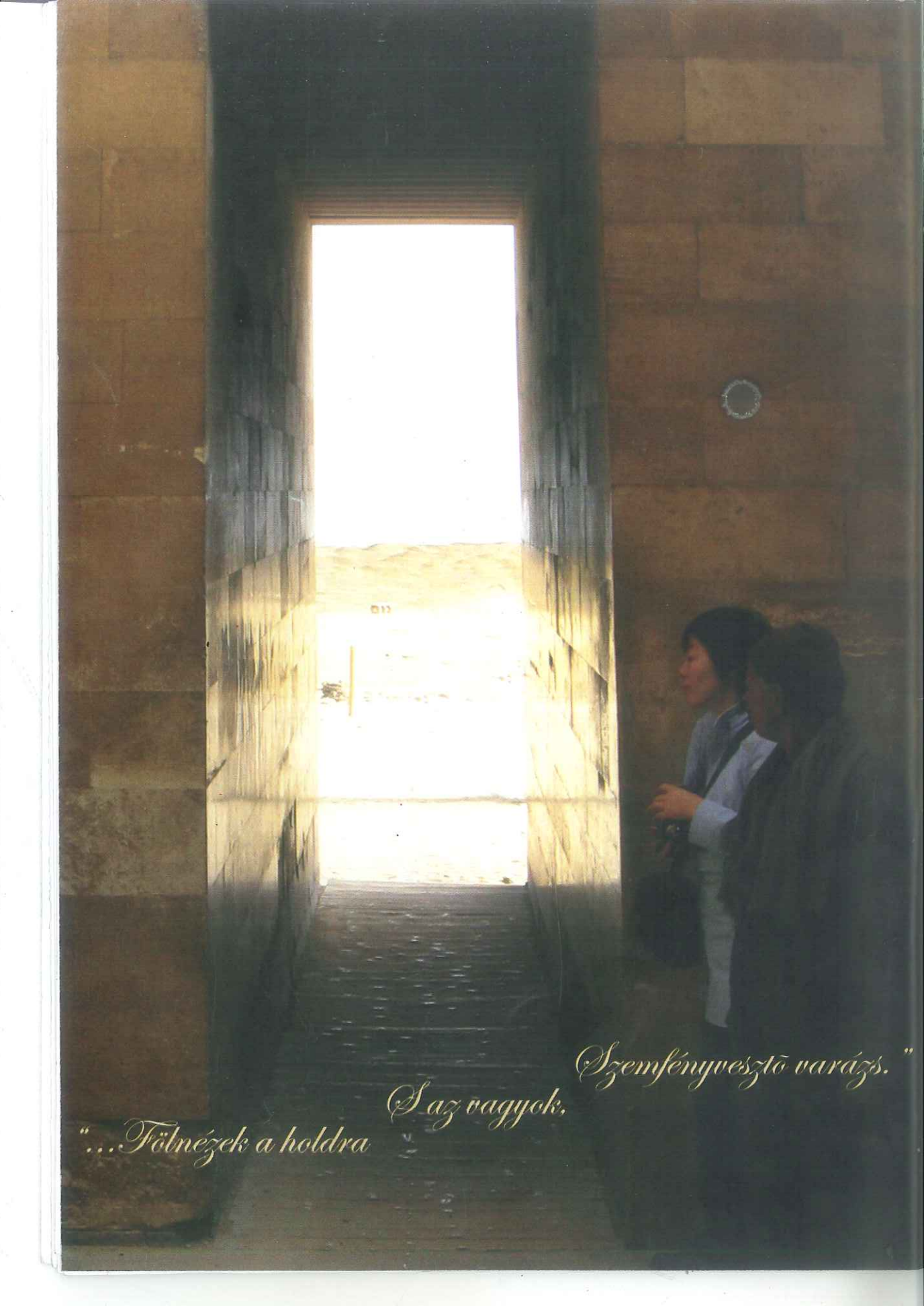
—Sakura—

Durva F1 baleset, Button súlyosan megsérült!

- Milyen jellegű együttes a U2?
- Bonósnégyes
- Miért nem csak ül a digit?
- ???
- Mert digitállis.
- Mire táncolnak a programozók a buliban?
- Algoritmusra.
- De szép ez a szobor! Honnan van?
- Én magam faragtam ki egy hatalmas kötömbből.
- És honnan tudtad, hogy benne van?

"...Fölnézek a holdra

S az vagyok,

Szemfényvesztő varázs."